NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
AUG 31 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ⊛ Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.38.
Üksiknumber —.50¢.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ⊛ Tel. 466-0951

— ☆ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ☆ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 33 (1540) 1979 — NELJAPÄEVAL, 16. AUGUSTIL — THURSDAY, AUGUST 16 — XXX aastakäik

USA VALITSUSE ESINDAJA RAHVUSKOMITEE KOOSOLEKUL

NEW YORK (M. E.) — Äsja Lakewoodis peetud Eesti Rahvuskomitee juhatuse koosolekust võttis USA valitsuse esindajana osa välisministeeriumi Euroopa-küsimuste osakonna ametnik Shaun M. Byrnes. Ühine koosolek temaga kestis ligemale kolm tundi ja see on esmakordne juhtum, kus USA valitsus on saatnud oma ametliku esindaja ERKÜ juhatuse koosolekule.

S. M. Byrnes on hästi teadlik Balti rahvaste olukorrast. Ta on töötanud mitmesugustel ülesannetel USA Moskva saatkonnas ja välisministeeriumis on ta viimasel ajal tegelenud ka Nõukogude rahvusküsimustega ja USA organisatsioonide suhtes, millised esindavad ikestatud rahvaste gruppe.

S. M. Byrnesi osavõtu Rahvuskomitee koosolekust tingis peamiselt valitsuse soov arutleda eestlaste etnilise grupi esindajatega SALT II teemat ja Ida-Lääne vahekordade küsimusi. Ta ise esines pikema ettekandega, misjärele ERKÜ liikmeilt esitati rohkelt küsimusi. Arutlused olid võrdlemisi avameelses õhkkonnas ja neist selgus, et eestlaskond USA-s suhtub üldiselt kahtlusega Moskva aususse lepingute pidamisel. Et N. Liit respekteerib ainult jõudu. Seda kinnitas omakorda külalise väide, et kuigi lepinguid on rikutud (N. Liidult) paljude teistega, olla Moskva USA-ga oma leppeid pidanud (?). Koosolekult eestlastega Lakewoodis lendas Byrnes Newarki lennuväljа kaudu tagasi Washingtoni D.C., kuna ERKÜ juhatusliikmed veel jatkasid omavahelist nõupidamist. ERKÜ juhatuse koosolekuid on peetud Lakewoodis regulaarselt USA eesti spordimängudega seal ja paaril juhul ka muul ajal.

Tshehhi juristid Kanadast vabadusvõitlejaid kaitsma

Tshehhi päritoluga Kanada juristid James Lockyer ja Gordon Wright, kes on Tshehhi „Charter 77" kaitsekomitee liikmed, koos Jan Dukszta ja Barbara Adams'iga teatasid Queens Park'is peetud pressi konverentsil, et nemad on valmis sõitma Tshehhoslovakkiasse kaitsma seal vangistatud 10-et vabadusvõitlejat, keda süüdistatakse seal kehtiva riigikorra kukutamise kavatsuses.

Tshehhi juristide esimeseks eesmärgiks on kujundada läänes moraalne surve Tshehhoslovakkia valitsusele, et see vabastaks inimõiguste eest võitlejad. Nemad on arvamisel, et moraalse surve avaldamisega raudeesriide tagustele valitsustele on võimalik leevendada seal kinnipeetavate vabadusvõitlejate olukorda ja neid moraalselt toetada. J. Lockyer, endine McGilli Ülikooli õigusteaduse professor ütles, et tema on valmis sõitma Tshehhoslovakkiasse niipea kui seal kindlaks määratakse 10-ne vabadusvõitleja protsessi algus.

Tshehhide lubaduste kohaselt kohtuistang on avalik ja sellest on lubatud võtta osa vaatlejatena kuni 20-el rahvusvahelise inimõiguste eest võitleva ühingu esindajal.

A. N.

Eesti Kunstide Keskuse liikmed, kes aitasid sisustada Edmontonis „Heritage Day" raames eesti paviljoni koos sealsete kaasmaalastega, jõudsid möödunud reedel tagasi Torontosse. Reisi väikese bussiga tegid EKK president Stella Kerson, Ilma Anjas, Anne Tüil, Karen Vlinamäe ja Uno Ramat. Päevane väljasõit tehti Edmontonist vanaeestlaste asundustesse Stettler'i ja Eckville'sse. Pildil EKK liikmed koos Edmontoni eestlastega. Esireas, vasakult teine eesti paviljoni peakorraldaja Siim Ruusauk, kuues — EKK president Stella Kerson, kes siirdus edasi Banff'i kunstide administratsiooni ala suvekooli. Foto — Uno Ramat

SÕPRUSSIDEMETE KINNITUS. Eesti Spordiliit USA-s ja Eesti Mängude USA-s veerandsaja aasta juubelipidustusil Lakewoodis kinnitas Kanada eesti sportlaste nimel sõprussidemeid sümboliseeriva mälestusnaela Spordiliidu lipuvardase SS Kalevi esindaja Helmut Jaaguste. Paremal äärel seisab Spordiliidu esimees Alfred Skonberg.

JUUBELI-SPORDIMÄNGUDEL USA-s LIGEMALE TUHAT INIMEST

Augusti esimesel nädalalõpul rullusid läbi raskete hoovihmade 25-ndad Eesti Mängud USA-s, mis viidi läbi Lakewoodi Eesti Maja juures ja ümbruse mitmesugustel spordiväljakuil ja naabruse ühes ujulas. Sportlasi ja esinejaid (valgusepidul) oli kokku 160, publikut üle 700.

Varematel aegadel olid need arvud kõrgemad ja aktusel toodi esile, et 25. a. jooksul on neil spordimängudel viibinud ühtekokku üle 33-tuhande isiku — millega USA eestlaste traditsiooniliste pidustuste osas spordimängud hõlmavad kõige suurema osavõtjate koguarvu. Kanadast olid kohal Kalevi käsipallurid, kes viisid ka koju mängude meistritiitli võrkpallis. Kergejõustikus, ujumises ja veel mitmel muul alal domineerivad peamiselt noorteklassid. Parima naissportlase tiitli omas Ingrid Pessa ja meessportlaste osas Ülo Kuhi.

Aktuse avaosas oli meeldejääv defilee rohkete rahvuslippudega. Eesti Abistamiskomitee esindaja A. Ruubas andis Spordiliidu esimehele üle tsheki tuhandele dollarile. Liidu esimees Alfr. Skonberg tänas eriti noori ja nende vanemaid koostöö eest. Suure aplausi said väljakule rivistatud kümmekond kauaaegset spordielu juhti, kellede hulgas olid liidu end. esimehed R. Pals, H. Maasikas ja L. Ormiste, võimlemisjuht Salme Parming, rahvatantsujuht Ferd. Rikka, käsipallijuht K. Vellenurme, Spordiliidu asutajaid E. Pitkjaan, A. Prima, F. Tammann ja hr. Savo. Neile kinnitati rinda juubeli kuldne teenetemedal. Toronto Kalevi esindaja H. Jaaguste lõi sõprussidemete kinnituseks mälestusnaela Spordiliidu lipuvardasse. Kunstilistes ettekannetes moodustasid eriti väärtusliku osa naisvõimlejad ja nende solistid Silvia Vaher, Linda Pajusi, Virge ja Aiki Vinkman. Üldrühmaks oli Metro Estonian Rhythmics, kus on võimlejad New Yorgist, Long Islandilt, Connecticutist ja New Jerseyst Anu-Irja Ojamaa juhatusel. Üllatav oli ka suur võimlejate lästegrupp. Rahvatantsijaid oli 15 paari Lakewoodi piirkonnast F. Rikka juhtimisel. Veel esinesid tenor H. Riivald, väike kandlemängija Heli Peekna ja teadustajana H. Verder. Lakewoodi Eesti Ühingu esinaine L. Pals rõhutas oma tervituses väärtuslikku koostööd ühingu ja Spordiliidu vahel veerandsaja aasta kestel, kuna ERKÜ esimees ja mängude patroon J. Simonson ütles muuhulgas, et eestlaste peres on meie sportlased üks paremaid osi, kes on Eesti ja eestlaste nimele palju head teinud. ESTO-80 USA Komitee esim. P. Kiik kutsus kõiki rohkearvuliselt võtma osa järgmistest ülemaailmsetest eestlaste pidustustest Stokholmis.

Järgnenud koosviibimisel mängis jalakeerutuseks KAJA orkester Torontost. Seltsimaja oli tungil pidutsevaist noortest, sest ka publikus oli valdav osa noorte käes, kes olid saabunud kohale ülemaaliselt.

Peaminister J. Clark saabus Aafrika reisilt

J. Clark saabus pühapäeval tagasi oma kahe ja poole nädala pikkuselt Aafrikareisilt, kus ta külastas Kameruni, Zambiat, Keeniat, Tansaniat ning viibis läbisõidul lühemat aega Lääne-Saksamaal ja inspekteeris Kanada sõjavägesid Lahris. Kanada peaministrit võeti kõikjal kuninglikult vastu ja ta kinnitas Kanada jätkuva välisabi andmise kõikidele maadele, mida ta külastas. Ta oli eriti vaimustatud Kanada riikliku abiga arendatud nisukasvatusest Tansanias, kust loodetakse saada tulevikus 75% kogu riigi nisu vajadusest. Tansania president J. Nyerere kritiseeris Kanadat Lõuna-Aafrikaga kauplemise pärast.

100.000 dollarit Kanada välisabi terroristidele

Commonwealthi konverentsil Lusakas selgus, et Kanada ligi poolteist miljardilisest välisabist läks CUSO agentuuri kaudu 100,000 dollarit ühe farmi ülalpidamiseks, et arendada põllumajandust. Kui ajakirjanikud ja Kanada esindajad tahtsid seda farmi näha, siis ei lubatud seda. Selgus, et see farm osutus Moskvast relvastatud ja juhitud kommunistliku Patriootliku Frondi sõjaliseks baasiks, mida Rodeesia alles hiljuti pommitas. Noormees, kes seda abi juhtis agentuuride CIDA ja CUSO kaudu märkis, et selle farmi finantseerimiseks on olemas otsus nähtavasti eelmiselt valitsuselt. Ajalehe artiklitest selgub, et üks osa Kanada välisabist läheb mitmetele maadele poliitiliseks kihutustööks pahempoolsetele elementidele.

TARTU INSTITUUT
910 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M6G 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

LOENGUD:

Dr. Hain REBAS, Göteborgist
KESKAEGSED MERETEED ÜLE LÄÄNEMERE. Valguspiltidega
Kolmap., 15. aug. kell 7.30 õhtul

— — — —

ESTONIA — WESTERN CIVILIZATION OUTPOST
139 valguspilti ja helilint — selle hindamine õppevahendina.
Neljap., 16. aug. kell 7.30 õhtul

— — — —

Dr. Taavo VIRKHAUS, Duluth'ist
KAMMERMUUSIKA EESTIS. Näidised helilindilt.
Reedel, 17. aug. kell 7.30 õhtul

— — — —

Dr. HEINO SUSI, Pennsylvaniast
ISESEISVUSEAEG
KARL RISTIKIVI PILGUGA
Pühap., 26. aug. kell 7.30 õhtul

— — — —

Pr. Ellen VALDSAAR
EESTI RAHVAPILLID.
Esmasp., 27. aug. kell 7.30 õ.

— — — —

Professor Rein TAAGEPERA, Kaliforniast
VÕISTURELVASTUMISE MATEMAATIKAST
Teisipäeval, 28. aug. kell 7.30 õhtul

Nädalakroonika

VÄIKE KARISTUS KÜÜDITAJATELE

⊛ Montrealis toimus endise Briti linnavalitsuses ja tema eesvõttel ülemkomissari James Grossi küüditajate Cossette-Trudels kohtuprotsess, kus kohtunik mõistis abielupaarile Jacques ja Louise Cossette-Trudelile kaheaastase vanglakaristuse Quebeci provintsi vanglas, kus juures juba 8 kuu pärast võidakse neid enne tähtaega vabastada. Kohtunik põhjendas nii nõrka karistust sellega, et abielupaar lasti vastava kokkuleppe järele Kuubale ja nad eiasid hiljem Pariisis ning nad tulid ise tagasi Kanadasse, et oma karistust vastu võtta.

⊛ Möödunud nädalal pöörles Ontario provintsis metsik tornaado, mis tegi eriti Oxford Centre lähistel suurt kahju, 200 maja hävisid ja kaks inimest said surma.

⊛ Arvatakse, et müstilise leegionäride haiguse põhjustajaks, millesse on haigestunud mitu inimest Põhja-Torontos võib olla õhujahutus elamutes. Senini ei ole leegionäride haigus muutunud veel massiliseks ja on tegemist ainult üksikute haigusjuhtumitega.

⊛ USA ähvardab keelustada relvade müümise Iisraelile, kui Iisrael senisel viisil jätkab õhurünnakuid mitmete uuemate USA lennukitega Liibanonis asuvate PLO geriljade baasidele vastu.

⊛ Linnanõunik Thomas Wardle vastu on tõstetud süüdistus isiklikus auhaavamises. T. Wardle on üks parempoolsemaid linnanõunike Torontos ja linnavalitsuses ja tema eesvõttel tõmmati möödunud Eesti Vabariigi aastapäeval Eesti lipp Toronto raekoja lipuvardasse. T. Wardle ise on USA-s puhkusel.

⊛ Endine Kanada peaminister John Diefenbaker avaldas valjut protesti selle vastu, et Briti ülemkomissari James Grossi küüditajad ja vangis hoidjad Jacques ja Luise Cossette-Trudelile määrati kohtu poolt liiga kerge karistus, ainult 2 aastat vangistust, millest neil tuleb ära istuda ainult 8 kuud.

⊛ Wilmingtonis, Del. algas üks kontroversiaalsemaid kohtuprotsesse kus süüdistatakse katoliku preestrit mitmes röövimises. Röövel kandis maski ja kohtles oma ohvreid eriti sõbralikult. Kaks ohvrit on ettenähtamisel preesti ära tunnud, kuid kohtul puuduvad kõik muud vajalikud tõendused, nagu relv, näpujäljed, varastatud asjad jne. Kogudus, mida preester teenis, pani välja $30,000 kautsjoni ja maksab advokaadi kulud. Keegi ei usu, et preester elas kaksikelu.

⊛ Venelased süüdistavad, et rahvusvahelised luureagendid mõrvasid Shveitsis N. Liidu diplomaadi Leonid Panchenko, kes leiti läbilõigatud käesoontega. Politsei ütles, et oli tegemist enesetapmisega. Moskva nõuab Shveitsi võimudelt aru.

⊛ Uuemad vastuluure andmed kinnitavad, et N. Liidu nn. laser surma-

(Järg lk. 2)

SAARTE RAHVAD JA KÜLALISED

KOGUME SAARLASTE SUVEPÄEVALE

25. augustil 1979. a. Jõekääru Lastesuvekodu maa-alal

Kogunemine kella 12 paiku päeval

Samal päeval Kuressaare Gümnaasiumi, Tööstuskooli ja Merekooli õpilaste kokkusaamised. Suvepäeva kavas valdade vahelised võrkpallivõistlused — Ühislaulud — Loterii

Tants ja lõbus Seltskond ☆ Tantsuks mängivad külapillimehed

EINELAUD ☆ JA VABA SAUN!

RELVADE PIIRAMINE UUTE RELVADE HINNAGA

Selleks, et strateegilist relvastust piirata, peab USA oma relvastusprogrammi suurendama! Selle absurdse olukorra otte on USA ise end seadnud algatades president Nixoni aegu strateegiliste relvade piiramise läbirääkimisi (SALT) Nõukogude Liiduga.

SALT kokkuleppe tekst on sedapuhku Senati erikomisjonis ja siin ilmnevadki USA julgeoleku puudujäägid võrdluses Nõukogude Liidu vahepeal ülesehitatud relvaliikidega. On üteldud: „Niipea, kui Nõukogude Liit suudab täpsustada oma kontinentidevahelised ballistilised missiilid, on USA vastavad relvabaasid otsese hävitamise ohus."

Nii ütleski endine välisminister H. Kissinger. Senati komisjonis: „Kui soovime relvastuses võrdsust, siis peame relvastuse ehitama võrdseks". Kissinger soovitaski asuda uue relvasüsteemi väljaehitamisele. USA peab leidma raha, et kiirustada eksisteerivaid strateegiliste relvade programme, nagu Trident missil, allveelaevad, liikuvad kontinentidevahelised missiilid ja õhust tulistatavad taktilised tuumarelvad. Kuid ka suurendama kaitseväe koosseise ja üles ehitama suurema mereväe.

Kissinger ei opponeerinud SALT II leppe teksti allakirjutamisele. Ta isegi soovitas koostööd Nõukogude Liiduga üheltpoolt ja USA relvatasakaalu saavutamist teiselt poolt. Nii ta leidis kompromissi president Carteri seisukohale, et esitatud leppekava on parem, kui leppest loobumine. Niisiis ennustataksegi, et SALT II leppe hinnaks saab olema USA relvastuse kiire ülesehitamine kuni tasakaal on saavutatud ja see tähendab relvastuse eelarve suurendamist üle senise kuni 5 protsendi võrra.

Kissinger soovitab USA relvaprogrammi otsust juba enne SALT leppe ratifitseerimist, et ära hoida ettekäände Nõukogude Liidu poolt. Mida see siis praktiliselt tähendab? Sisuliselt on seega tegemist SALT leppe sõnastuslünkadest möödahiilimisega selleks, et hoida USA julgeolekut. Kuid nii kujuneb SALT II lepe rohkem sempatiliseks kui sisuliseks. Kui lepe leiab ratifitseerimist, siis jääb edasi võidujooks relvastuse alal endiselt, sest kui ehitab relvi USA, siis teeb seda ka Nõukogude Liit.

Praktiliselt ei saavuta lepe midagi. Õieti on leppe läbirääkimiste aastail Nõukogude Liit ehitanud oma relvastust ja USA on samad aastad heades lootustes sama hästi kui maha maganud. Kuid niigi, leiab Kissinger, et SALT II tulemused saavad olema ainult nii head, kui head on teiste rahvaste vahekorrad Nõukogude Liiduga. Sest Nõukogude Liidu arsenalis on ka poliitilised relvad, mis töötavad tema kasuks ja kahjuks USA-le.

Nii andis N. Liit oma panuse Iraani juhtkonna demoraliseerimisele, julgustades terroristide ja sissisõja gruppe. Nõukogude käsi oli mängus Kuuba üksuste osavõtul Angoolas ja Etioopias. Kommunistlikud pöörded Lõuna Yemenis ja Afganistanis, nõukogude sõprusleping Vietnamiga, nõukogude baasid Vietnamis, nõukogude relvabaasid Etioopias ja Liibüas, nõukogude sõjalennukite andmine Kuuba kasutusse sõjalisteks transportideks. Need on Nõukogude Liidu „uued relvaliigid", millised on kasutatud suure intensiivsusega ja mis USA-l on puudunud pärast Vietnami sõjast õnnetut osavõttu.

Nõukogude Liidu agressiivse poliitika kõrval on USA silmnähtavalt loovutanud muu maailma nõukogude mahhinatsioonidele, millised operatsioonid on jõudnud üsna lähedale USA elulisele varustusalale — araabia maade õliallikaile. Maha magades möödunud aastad, on USA praktiliselt jõudnud tõsise kriisi äärele. Seda näevad ameerika liitlased ka Euroopas ja on kaotamas usu USA valmisolekusse.

Viieprotsendiline relvastuse taasehitamine 122,7 miljardilt 128,7 miljardile peab andma ka uue julgestustunde Euroopa liitlastele. Kuid kas see annab ja kas see on küllaldane? Ajal, mil USA räägib avalikult oma kavadest ja vastukavadest ja paljastab oma mängukaardid Nõukogude Liidule, ehitab viimane üha uusi relvi. Selle olukorra olulisemaks tulemuseks SALT II ratifitseerimisel võib kerkida koguni uus küsimus, kas Nõukogude Liit on siis enam omaltpoolt seda lepingut valmis sõlmima? Ja kui ta seda ka teeb, sest nõukogude lepped ei oma isegi paberi väärtust, siis teeb ta seda täies teadmises, et see lepe ei suuda ühelgi määral takistada tema relvastusprogrammi.

V.

Tiibklaverid — Pianiinod
Petrof, Bluthner, Forster, j.t.
Uued ja renoveeritud.
Kitarrid, akordionid ja teised.
MUUSIKARIISTAD
Parandus. Üürimine.
REMENY
house of music Ltd.
553 Queen St. W., Toronto M5V 2B6, Ont. — Tel. 363-1966, 363-2750

Vietnamist tuleb ka kommuniste

Mälasiast ja Hongkongist saabunud teadete kohaselt Vietnamist ei põgene üksi hiinlased, kes ostavad omale valitsuselt kulla eest loa paadiga või laevaga merele minekuks. Loa saajate seas on ka ameeriklaste vastu sõjas võidelnud Vietkongi liikmeid, põhja-vietnamlasi ja kommunistliku partei liikmeid. Ollakse veendunud, et eksoodus Vietnamist ja Lõuna-Ida Aasiast ei vähene vaid suureneb. Hongkongis arvestatakse, et seal tuleb vastu võtta kuni 250,000 põgenikku või maalt väljasaadetud isikuid ja nende perekonnaliikmeid.

Vietnami valitsus tunneb end nii kindlana, et ta ei näi hoolivat sellest, mis temast kusagil mõeldakse. Ta ei vähenda oma terrorit rahva vaos hoidmiseks ega lõpeta merele mineku lubade andmist kui selle eest kullaga maksetakse. Viimaste põgenikelaevades oli juba ligemale üks viiendik vietnamlasi. Kui arvestada seda, et Vietnamis elab umbes 1.2 miljoni hiinlast, kellest valitsus tahab lahti saada ja lisada sellele juurde, võib olla samapalju vietnamlasi, kes soovivad maalt lahkuda, siis saab ettekujutuse sellest millise rahvusvahelise probleemiga on tegemist. Põgenike arvul pole piire.

Imestama paneb on see, et põgenike paigutamise probleemi läänе demokraatlikud riigid loevad oma moraalseks kohustuseks. Ükski Aasia ega Aafrika riikidest ja kommunistlikest maadest ei ole andnud lubadust neid põgenikke suuremal arvul vastu võtta. Gordon Sinclairil on õigus. Põgenikud Vietnamist on aasiaadid ja neile uued elukohad tuleb leida Aasia rahvastel.

Vaatleja

Jüri Parijõe kaitseks ja „Valge Maja" vaimust

Edgar V. Saksa artikkel „Pärisorjuse" foobia, sisaldab väljendi „kommunistina hukatud Parijõgi" ja varasemates kirjutustes, et seminarid olid kommunismi ja sotsialismi taimelavad.

Kuna olen Rakvere seminari lõpuklassi (1932) lõpetaja, ning olnud kaks aastat Rakvere seminari harjutuskooli õpilasi, millise kooli juhatajaks oli Jüri Parinback, (hilisema nimega Parijõgi), siis oli küllalki võimalik seda salakavalat marksismi poliitikat jälgida. Pealegi ajal, mil seminari direktoriks oli avalikult end kristlikuks sotsialistiks tunnistatud Voldemar Raam.

Nii Parijõgi kui ka Raam olid Eesti tüsedamaid koolijõudusid, kuigi ei pruukinud ühtida nende poolt esitatud vaadetega — ärge tooge poliitikat kooli, vaid tehke seda siis kui olete juba koolist väljas —. Seda üteldi selgelt niihästi sotsialistlikke kui ka rahvuslikke vaateid omavatele õpilastele. Ja mõned käremeelsed (Võrust tulnud Villem Soo) sunnitigi varem lahkuma kommunismi propaganda tõttu. Kuid samal ajal olid ajaloo, filosoofiа j.t. tunnid kus löödi kokku rahvuslikud ja sotsialistlikud mõtete mõõgad küllaltki selgelt ja otsustavalt. Ja muidugi ei hoolitud ka hoiatustest, et vaat mis siis juhtub kui astute Kaitseliitu. Need ignoreeriti.

Parijõgi, kes oli ka isa koolivend Õpetajate ettevalmistamise klassis, oskas köita oma kaasakiskuva jutuga ja õppetundidega ka tuimemadki ja üleannetumad õpilased. Ja kommunismi ja sotsialismi paroolid puudusid sealt teps hoopiski. Kuid muidugi peale 1940 pööret oli suur üllatus, et Parijõgi tunnistas end avalikult kommunistiks oma „Terasnoisiga". Miks? Jüri Parijõgi ei hukatud Tartu vanglas kommunistina kuklalasu abil, vaid kommunistide poolt. Põhjuseks oli, et oli varjanud Tartu Õpetajate Seminari ruumides terve rida oma sõpru, kes olid tagaotsitavad kommunistide poolt.

Mis põhjustas siis kompartei distsipliini rikkumise? Kas mitte too eriline „Valge Maja" vaim, millega nii tihti võrreldi seda erilist vaimu mis valitses just Rakvere Õpetajate Seminaris. Kuid kogemuste ja kokkupuudete järgi ka mujal — Tartus ja

Midagi siiski muutub

Nagu kuuleme Rootsist, on seal üks rahvuskaaslane, kes kolmel korral on käinud kodumaal, oma tähelepanekud kokku võtnud järgmises paaris lauses: 1970. a. olukord oli täiesti vilets, kuid loodeti, et hakkab paranema. Keegi ei nurisenud. 1974. a. olukord oli parem ja nurinat oli vähe. Käesoleval aastal olukord on muutunud taas halvemaks ja kõik nurisevad juba avalikult.

Kohalikud elanikud avaldavad kartust, et tuleval aastal, kui olümpiamängude külastajad tulevad maale, väliseestlastele ei anta üldse luba kodumaa külastamiseks, sest KGB-l on raskusi kõigil nendel silma peal hoidmiseks.

Midagi siiski muutub kodumaal.

A. N.

Eksimus terminoloogias

„Meie Elus" nr. 32, 9. augustist s.a. avaldatud artiklis „Kanada säästubondide boonusmaksud" on sõnasõnalt väidetud järgmiselt: „Veel on hea meeles pidada, et kõik bondidelt saadud boonused ja intressid loetakse kapitalituluks ja need tuleb tulumaksulehel sellisena ka üles anda."

Allakirjutanul kahjuks puudub allikmaterjal, mille alusel see artikkel on koostatud, kuid selline ühesõnaline terminoloogia „kapitalitulu" võiks asjahuviliste poolt olla tõlgitav „Capital gain", mis annab aga ebaõige ja eksliku tõlgenduse ja tulumaksulehe täitmisel eksliku tagajärje.

Tegelikult ainult sularaha boonus (Cash bonus) on kasutatav kas intressina või kapitali kasumina (Capital gain). Pangad, või teised Canada Savings Bondidega tegelevad ettevõtted, annavad isikule boonuse väljamaksmisel tõendi „T600C", milles omab erilise tähtsuse täht „C", kuna seda tõendit saate kasutada kapitali kasumina ja kuulub sellisena tulumaksustava sissetulekuna ainult 50% ulatuses. Bondidelt saadud intressid ja liitprotsentide (Compound interest) boonused on koheldatavad ainult intressidena ja vastav tõend kannab numbrit "T600". Seda tõendit ei ole mingil juhul võimalik kasutada kapitali kasumina, ega tulumaksulehel panna samasse patta sularaha boonusega.

E. Soomet

„MEIE ELU' 'talituses on müügil kõik paguluses ilmunud ilukirjandus ja suures valikus heliplaadid.

AKTUAALSEL TEEMAL

RODEESIA DEMOKRAATIA TULEB HÄVITADA

39 riigi riigipead viibisid rohkem, kui nädalapäevad Zambia pealinnas Lusankas Briti Commonwealthi konverentsil, kus peamiseks päevakorra punktiks oli leida teid ja vahendeid, kuidas Rodeesia praegust rahva poolt demokraatlikult valitud mustade hulka kuuluvat peaminister A. Muzareva valitsust hävitada. Kuidas võimu mängida Rodeesia naabermaades Zambias ja Mosambiikis opereerivate Moskvast relvastatud ja juhitud kommunistlike Patriootliku Frondi terroristide kätte. Selleks, et anda sellele maailmakommunismi, kuid eriti Moskva kommunismi levitamise konverentsile sära ja võltsi kuulsust toodi kuninganna Elizabeth seda poliitilist rahvusvahelist tsirkust avama. Neljapunktilises resolutsioonis nõuti uut, põhiseadust, uusi valimisi ja eriline rünnak oli juhitud endise peaministri Ian Smithi vastu, kes on mustade ja valgete valitsuse portfellita ministriks.

Briti Commonwealthi otsused ühe teise iseseisva riigi siseasjadesse segamises meenutavad mitmeti 40 aastat tagasi kahe Euroopa diktaatori J. Stalini ja A. Hitleri tehinguid 23. augusitl 1939. a., mida tuntakse Molotov-Ribbentrop pakti nime all. Nagu Lusakas 39 Briti Commonwealth riigi juhti otsustasid oma resolutsiooniga pealesundida teisele iseseisvale riigile kommunistlikku rezhiimi, nii lubas A. Hitler Molotov-Ribbentrop paktiga kolm Balti riiki, osa Soomest ja Rumeeniast kommunistlikule Venemaale. Vahe seisab ainult selles, et tol ajal ei olnud rahvusvaheline terror ja vägivald veel niikaugele arenenud, et sellist tehingut oleks saanud sooritada avalikult. Seda tehti tol ajal salajase klausliga nende riikide vastastikuses abistamispaktis.

Vahepeal on vaba maailma rahvusvaheline õiglustunne juba niivõrd väänatud, et nüüd harrastatakse teiste riikide demokraatlikult valitud valitsuste hävitamist avalikul konverentsil ja, et sellele anda veelgi suuremat kontroversiaalsust, siis kutsuti selle poliitilise karuselli avamisele kuninganna Elizabeth, kes on ju Briti Commonwealthi ühtluse, õigluse ja demokraatia sümboliks. Selleks, et asjal oleks veel kontroversiaalsem jume juures nimetati Rodeesia vastu sihitud otsusi Briti Commonwealthi päästmiseks lagunemisest. Kuid see on lagunenud juba ammugi ja juba siis, kui enamik Aafrika Commonwealthi kuuluvaid riike muutusid kommunistlikeks ühe partei valitsusega riigiks, kus töötavad Moskva, Kuuba ja Ida-Euroopa satelliitide kommunistlikud instruktorid.

Valgete peaministril Ian Smithil õnnestus Rodeesias luua kokkulepe mustadega ja moodustati mustade enamusega mustade-valgete piiskop A. Muzareva valitsus. Sellega oleks asjad kõik korras, sest see valitsus on valitud alles 6 kuud tagasi. Seda valitsust ei tunnista aga Moskvast juhitud ja relvastatud Patriootliku Frondi terroristid, kes tahavad Rodeesiale peale sundida oma kommunistlike terroristide ühe partei diktatuuri.

USA Senat võttis asja vastu otsuse, et USA kaotab kõik sanktsioonid Rodeesia vastu ja kaubavahetus võib minna käiku. See otsus aga pole veel rakendatud. Enne Briti valimisi lubas praegune peaminister M. Thatcher kaotada sanktsioonid Rodeesia vastu, kuid seda lubadust ta ei rakendanud, vaid kutsus Zambiasse kokku Briti Commonwealthi konverentsi, et Rodeesia küsimust seal lahendada. Kuid seda oli seal väga raske lahendada, sest enamik 39 riigist, kes seal olid esitatud on Aafrika kommunistlikud riigid Moskva, ehk Kuuba ja teiste kommunistlikkude riikide administratsiooniga.

Zambia, kus konverents toimus on täielikult Ida-Saksamaa ja Kuuba kommunistliku administratsiooni all. Need võõrad juhivad ja treenivad Zambia sõjaväge ja juhivad politseid. Zambias asuvad suured Patriootliku Frondi baasid ja laagrid, kus arendatakse terrorit Rodeesias. Suured sõjalised baasid on ka Mosambiikis.

Lusanka konverentsil oli Briti peaminister M. Thatcher sunnitud oma lubadusest Rodeesia A. Muzareva mustade valgete segavalitsust tunnustada taganema. Sellele sundisid teda ka Kanada peaministri J. Clarki ja ka Austraalia seisukohad, kes asusid praegust Rodeesia demokraatlikku rezhiimi ründama. Kanada peaminister J. Clark ründas eriti endist Rodeesia peaminister Ian Smithi ja nõudis, et I. Smith tuleb valitsusest kõrvaldada. Kuid Patriootliku Frondi esindajad märkisid, et I. Smithi kõrvaldamine ei ole küllaldane. Nad nõuavad, et praegune sõjavägi ja politsei tuleb saata laiali ja selle asemele asub Zambiast ja Mosambiikist geriljade armee. Peaminister A. Muzareva märkis, et milleks on vaja uusi valimisi, kuna rahvas valis teda alles 6 kuud tagasi peaministriks. Endine peaminister Ian Smith märkis, et kogu Lusanka konverents tuleb unustada.

Kanada peaministri sekkumine Rodeesia siseasjadesse ja Patriootliku Frondi geriljade toetamine, ehk nagu „Sun" märkis, et ta soovis terroriste Rodeesia valitsusse loob väga ohtliku pretsetentsi. Kanadas seisavad ees Quebeci provintsi eraldumise küsimused. Nüüd on võõrastel riikidel ka õigus nõuda et Kanada annaks Quebecile iseseisvuse sekkudes Kanada siseasjadesse, nagu sekkus peaminister J. Clark Rodeesia siseasjadesse oma rünnakuga endise valgete peaministri Ian Smithi vastu.

AJK

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

kiirte katsetused on arenenud juba niikaugele, et surmakiiri võivad venelased kasutada relvana lahingus. Need teated vapustavad ameeriklasi, kuna neil on ületada veel paljud raskused enne, kui laser surmakiiri võidakse võtta kasutusele relvana.

Pärast suuri puhastusi president J. Carteri administratsioonis imestatakse, et tema koolivend CIA juht admiral S. Turner säilitas oma koha. Selle kohta on kahesuguseid arvamisi: S. Turner omab J. Carteri ja ta administratsiooni kohta niivõrd kompromiteerivaid andmeid, et president ei julge teda puutuda. Teised jälle arvavad, et avalikkuse rahustamiseks J. Carter oli valmis S. Turneri paigutama kõrgemale kohale sõjaväes, kuid ta kartis, et uue CIA juhi ametisse kinnitamisega tuleb tal Kongressis raskusi.

Nüüd on selgunud, et Nikaraagua võistlustes mängisid juhtivat osa Kuubalt saabunud vene instruktorid. CIA esitas küll täieliku pildi Kuuba ja venelaste osast Nikaraagua mässus, kuid Valge Maja ei lubanud neid andmeid avaldada. Pärast Nikaraagua uue revolutsioonilise valitsuse ametisse astumist, kus täisverd Moskva kommunistidel on juhtiv osa, ei viitnud F. Castro enam aega, vaid saatis kiiresti oma relva abi ja oma mõrvabrigaade Nikaraaguasse, kes on juba mitutuhat endise korra rahvuskaardi liikmeid mõrvanud ja jaht nendele käib kogu aeg edasi. Kuuba instruktorid on asunud tööle Nikaraagua naabermaades, nagu San Salvadoris, Guatemaalas ja Hondurases.

Peking on esmakordselt hakanud avaldama andmeid hiinlaste osavõtust Vietnami sõjast Hanoi poolel. Nad kinnitavad, et vähemalt 300.000 hiina sõdurit võitles Vietnamis ameeriklaste vastu, kus paljud neist langesid. Nad hoidsid lahti ka varustusteed põhjast lõunasse. Ennustatakse uut Hanoi-Hiina sõda.

Viimasel ajal on Vietnamis kitsendatud põgenemist maalt ja hulgaliselt hiinlasi on vangistatud ja saadetud metsikusse piirkonda ilma toiduta ja tööriistadeta, kus paljud on hukkunud. 4000 inimest on põgenemiskatselt vangistatud ja juhid ja organiseerijad on hukatud.

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Ootas neli tundi lennujaamas

„Meie Elu" nr. 31 „Seminar võimlemisjuhtidele" on ESTO-80 võimlemise ala ettevalmistuse huvides neil päevil Torontos toimunud kokkutuleku puhul muu hulgas märgitud, et — „Kohal olid Helene Tiiduse ja Kalev-Estienne võimlejate grupijuhid eesotsas Evelyn Koopiga. USA võimlejad ei tulnud." Viimane väljendus on puudulik ja võib tekitada väärtõlgitsemist.

Metro Estonian Rhythmics, mis hõlmab New Yorgi ja selle ümbruse võimlejaid, juht ootas Torontosse mainitud seminarile lennuks neli tundi Newarki lennuväljal ja oli lõpeks sunnitud lennust loobuma. Väljuma pidanud lennukil avastati vigane kompass, reisijail kästi selle parandamiseni oodata. Seda parandada ega asendada ei saadud ja lend annuleeriti nelja tunni pärast. Asendavat lennukit ei antud ja nädalalõpu eelse aja tõttu ei olnud võimalik ka enam mitte teiste lennuliinide lennukeid kasutada, kuna need olid juba kõik reisijaist täidetud. Torontosse lendamise takistusest ühes põhjuse kirjeldamisega informeeriti Eesti Päevade Kanada Komitee esimehele koheselt takistuste ilmnedes, kuna teiste telefonid ei vastanud.

Anu-Irja Ojamaa
New Yorgis

Iraakis toimusid suured puhastused. Uus Bakath partei juht Hussein laskis hukata nii poliitilisi juhte, kui ka ohvitsere, et kindlustada praegust valitsust. Hussein on siiski suurtes raskustes, sest kurdid saavad abi Iraanist ja teised vähemusrahvad mässavad. Husseini valitsus on konfliktis ka kommunistliku parteiga. Vahekorrad Süüriaga on halvenenud.

Täis poliitilist ja isiklikku draamat

Sellise pealkirja all ilmus „American Philatelist" dets. 78 kuukirjas (milline levib 46,000 eliit margikoguja liikmeskonnale üle maailma) margiveteran Adolph Lelle poolt pildiga kirjutus, huvitav lugu ühest ainulaadsest kirjaümbrikust tema kogust. Tõik on see, et ühe näiliselt lihtsa „näotu" ümbriku templitest, aadressist ja posti märkimistest võib asjatundja väljauurida hulga seni tundmatuid fakte ja sündmusi, mis esitavad poliitilisi, kuid ka isiklikke ajaloo olukordi ning samal hoobil tutvustab erakorralist peatükki Eesti Posti ajaloost.

Kiri on saadetud 14. nov. 1920 Petrogradist, üle Tallinna, Ameerika Punase Risti kaudu ja nende juhtimisel asuvasse Laste Varjupaika, Halila, Soomes.

Sel ajal Soome ja Vene olid veel sõjaseisukorras, kuna vaherahu läbirääkimised Vene—Soome vahel toimusid Tartus oktoobris 1920 ja rahuleping retifitseeriti 31. dets. 1920. Tolleaegsel Vene Kodusõja pikal rindel Soomest—Siberini, oli Eesti esimene, kes soodsa rahulepingu Venega sõlmis Tartus. 2. veebr. 1920. Seega oli Eesti ka esimene, kellega normaalne posti vahekord loodi ja kirjad liikusid Venest—Eesti ja ka transiidina Soome ja mujale. Sellist ajutist, eriklassi kuuluvat posti, tembeldati erilise punase, doppelt raamkasti kujulise, „Venemaalt" sõnastusega, veel „T" (Tallinn) ja „200p." (postitariif), templiga. Sellise templiga kirju, sihiga Eestisse on säilinud väheseid, kuid transiidina edasi läinud on käesolev ainulaadne.

Sellise kirja posti tariifi, 200p. tasus kirja saaja, sel juhul Ameerika Punane Rist, Tallinnas. Hiljuti ilmnud „Eesti Filatelist" No. 22—23, avaldas uurimuse ja tõendi et 13. veebr. 1920. E.V. Valitsus andis määrusega margivaba õiguse Ameerika Punase Ristile Eestis, samal alusel kui sõjaväe välipost.

Isikliku „draama" pildi maalivad ümbrikul olevad ñimi, aadress ja ingliskeelsed märkused saabumise kohal Soomes, 23. dets. 1920. Uurimused ütlevad et too Amer. Punase Risti Laste Varjupaik, Halila, Soomes, asub 60 km. idapoole Viiburist, tollieaegse Vene piiri ligidal. Juba 1891 tsaar Aleksander III asutas sinna 320 voodiga Tüsikushaigete Sanatooriumi, milline Soome iseseisvaks saamisel uuesti avati, Amer. Punase Risti juhtimisel, kui koduta ja vaeslaste varjupaik. Vene revolutsiooni ja kodusõja päevil oli inimese elu, väikese väärtusega, siis on loomulik et tsaariaegse staashiga isikud, katsusid oma lapsi päästa ja õigeaegselt soetasid lapsed sinna Ameerika Punase Risti kaitse alla, Soome. Kauase ootamise järele sõja lõppedes, on käesolev kiri nähtavasti esimene side, veel Petrogradis säilinud vanemate ja nende poja vahel, Eesti kaudu, Soomes. Väga harva, kui üks ümbrik esitab ja avastab nii palju isiklikku, poliitilist ja posti ajalugu.

(„Eesti Hääl")

Esto Mutual Fund Ltd.
10. augustil aktsia hind $9.06
145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Õhtul tel. 925-6812

HELILOOJAT EESTIST EI LASTUD TEMA HELITÖÖDE KONTSERDILE SOOME

STOKHOLM — Soomes toimub igal suvel rohkesti muusikaüritusi. Nii oli Kuhmos ette nähtud kammermuusikafestival, kus aasta heliloojaks oli valitud silmapaistev eesti komponist Arvo Pärt. Kolmapäeval, 1. augustil pidi Pärt osavõtma oma helitööde õhtust. Mõned päevad enne kontserti teatasid aga Nõukogude Vene okupatsioonivõimud Pärdile, et tema väljasõiduviisa on tühistatud. Mingit seletust viisa tühistamise põhjuste kohta okupatsioonivõimud ei annud.

Selline talitusviis on põhjustanud Soome avalikkuses üldist hämmastust. Kuhmo pidustuste juhataja Tuulikki Karjalainen on ütelnud Helsingi ajalehele „Hufvudstadsbladet" (29. 7. 1979), et „me oleme loomulikult jahmunud."

Tuulikki Karjalainen jätkab:

„Aga Pärdi kontserti, mis on kavas kolmapäeval, me ära ei jäta. See teostatakse, nii hästi kui see läheb . . ."

Pärt ja tema abikaasa olid saanud kinnituse, et neid lubatakse reisida, ja nõukogude teadeteagentuur APN jagas lääne ajalehtedele välja pika intervjuu heliloojaga. Muide käsitleti eelseisvat kontserti ja tema esinemist Kuhmos nii nagu reis oleks endastmõistetav.

„Ma olen väga lootusrikas külaskäigu eel", ütles Pärt APN-i reporterile. „Mulle on Soome eeskätt Sibelius ja Sibeliuse muusikat olen armastanud lapsest saadik."

APOLIITILINE

Vaatamata tema huvile kirikumuusika vastu ning uute ja avangardistlike vormide taotlusele komponeerimises pole Arvo Pärt mingi eriti kontroversne isik. Tema sõbrad iseloomustavad teda kui apoliitilist. Pärdi väljasõiduloa tagasivõtmine pidi seepärast olema sama suureks üllatuseks Tallinnas kui Kuhmos.

ILMSELT MINU HELITÖÖD EI MEELDI HELILOOJATE LIITUDELE

Reedel, 27. juulil saadi Kuhmost Arvo Pärdiga telefoniühendus ja helilooja jutustas, et tal pole aimu, miks ta reis peatati.

„Ilmselt ei meeldi minu helitööd heliloojate liitudele Tallinnas ja Moskvas", nentis Arvo Pärt. Ta tundis ühtlasi muret oma helitööde kontserdi sooritamise üle.

Arvo Pärt ütles edasi:

„Mõte oli, et ma oleks võtnud osa proovidest. Halvim on aga, et ma istun siin suure osa nende heltiööde nootidega, mida tuleks mängida kolmapäeval."

Järgmisel päeval, s.o. laupäeval, 28. juulil enam Pärdiga telefoniühendust ei saanud.

Pidustuste korraldajad katsusid veel reedel Nõukogude Vene suursaatkonna Helsingis kaudu paluda otsus revideerimisele võtta.

„TÕSISEMAD ASJAD"

Ka suursaatkond Helsingis ei tahtnud motiveerida, miks Pärdi väljasõiduluba tühistati.

Kui Kuhmo pidustuste korraldajate poolt anti mõista, et tühistamisotsus võib põhjeneda selliseil labasusil, kui kunstiline rivaliteet ja pahatahtlikkus, väitis suursaatkonna ametnik, et küsimuses on „tõsisemad asjad, kui sellised".

Pühapäeval, 29. juulil olid pidustuste korraldajad kaotanud igasuguse lootuse, et Arvo Pärt veel viimsel hetkel saaks väljasõiduloa. Laupäeval alustati kolmapäevase kontserdi ümberkorraldamisega, sest Pärdi helitööde õhtut ei tahetud ära jätta, kuigi heliloja ise ei saa sellest osa võtta.

Tuulikki Karjalainen ütles, et „Pärdi kaastöö ja tema helitööde kontsert oli mõeldud teatava kõrgpunktina siin, Kuhmos, nii et peale selle, et me leiame, et juhtum on ebameeldiv, on see raske tagasilöök pidustusele."

REISIMINE ANNAB UUT LOOMINGUSSE

APN-i kaudu levitatud intervjuus, mis paari nädala eest ilmus soome ajalehes „Helsingin Sanomat" jutustas Arvo Pärt, kui tähtis on reisimine talle ja tema loomingule.

Arvo Pärt ütles veel:

„Ma usun küll, et minu soonis voolab suur hulk hulkuriverd. Kahjuks pole mul mitte sageli võimalusi reisimiseks, aga iga kord, kui ma seda teen, annab see midagi uut minu helitöödesse."

Oma loomingu kohta ütles Pärt:

„Minu muusika praegu on nagu tuli tuha all. See pole kustunud, aga see pole ka leekidena lõõmama löönud."

PÄRDI TELEFON EI VASTA

„Hufvudstadsbladet" märgib seda tunnustust ja edu, mis on osaks saanud Pärdi muusikale nii Eestis kui ka mujal. Ajaleht lõpetab:

„Aga midagi on juhtunud. Mees, kellest üteldakse, et eesti muusikaelu temata oleks tänapäeval võimatu ette kujutada, istub kodus ja ei vasta, kui telefon heliseb. Sest et, nagu ta ise usub, kellelegi — kõigest hoolimata — ei meeldi tema muusika."

☆

Nagu „Teataja" kuuleb juhtus mõne aja eest Arvo Pärdiga samasugune lugu. Gennadi Rozdestvenski pidi Londonis juhatama Pärdi „Cantust Benjamin Britteni mälestuseks". Helilooja oli kohale kutsutud, kuid ta ei saanud väljasõiduluba. Protestiks Rozdestvenski siis „Cantust" ei esitanud.

Okup. Eesti heliloojate liidu esimees on Nõuk. Liidu kommunistliku partei liige Jaan Rääts. Teatavasti esines ta 1978. a. septembris Balti Instituudi külalisena ettekandega Stokholmis.

(„Teataja")

Turistide arv Ontariosse suureneb

— Käesoleva aasta esimese viie kuu jooksul tõusis turistide arv Ontariosse kaks protsenti võrrldes sama ajaga möödunud aastal, ütles tööstus- ja turismiminister Larry Grossman pressikonverentsil antud informatsioonis. Ontario provintsi külastab 65% USA-st Kanadasse tulnud turistidest. Tublisti enam on suurenenud teistest maadest turistide arv — 25% esimese viie kuu jooksul.

Eriti rohkesti on liikvel sakslasi ja teisi, kellede kallis raha on suure ostujõuga Kanadas. Ontario elanike reisid USA-sse vähenesid aasta viie esimese kuu kestel 3,7%.

Minister andis ajakirjandusele informatsiooni Ontario Place'is, mis külastajate arvu poolest on viiendal kohal maailmas — otse Kopenhaageni „Tivoli" järel. Ontario Place sai uue mänedzheri, kelleks on 38-aastane Bruce Longhurst Montrealist, $46.500 aastapalgaga. Sooviavaldajaid sellele kohale oli 150.

Kuigi külastajaid möödunud aastal oli üle 3 miljoni ja tänavu veelgi enam, on ette näha 900 000 dollari suurune puudujääk. Pääsmete hinda ei kavatseta praegu enam tõsta, kuna seda turismiatraktsiooni sarnastatakse rahva lõbustuspargile kuhu sissepääs peab olema soodne.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918

FBI agentide surmapäev

USA FBI nimelisel föderaalpolitseil oli eriti halb päev, kuna üks sotsiaalametnik mõrvas FBI peakorteris Californias kaks agenti ja tappis pärast seda enese. Kolmas agent sai surma ühe kardetava relvastatud tagaotsitava tabamisel. Surma said teenistuskohuste täitmisel C. Elmore, J. R. Porter ja J. Oliver.

Watergate kohtunik tahtis vangistada presidenti

Kurikuulus Watergate kohtunik John Sirica andis ajakirjanikkudele jutuajamise, kus valgustas Watergate telgitaguseid ja märkis muuseas, et ta tegi kõik, et vangistada tookordset USA presidenti Richard Nixoni, kuid see ei läinud tal korda, kuna politsei ei olnud nõus presidenti vangistama. Hiljem ei lasknud president G. Ford R. Nixoni vangistada. Nii said küll R. Nixoni abilised karistada, kuid R. Nixon ise pääses.

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY

23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

Kalevi lipkonna „võsavellede" pere rivistumas „Metsamehe" laagris.

KALEVI LIPKOND „METSAMEHE" LAAGRIS

Kalevi lipkonna hundipojad ja skaudid veetsid juuli viimsel nädalal hoogsad ja tegevusrohked laagripäevad Kotkajärvel. Laagri tegevuses rõhutati skaudi ja metsa tarkusi — selletõttu ka laagri nimeks valiti „Metsamehe". Osavõtjaid oli 53 ja nädalalõppudel see arv oli veelgi suurenenud. Kuna oli lipkonna laager, siis loomulikult oli laagri juhiks Kalevi lipkonna juht nskm. Peeter Loite ja vanemaks lipkonna vanem skm. Enn Kiilaspea. Laager jagunes kaheks — skautide alllaager ja hundipoegade „Võsavellede" alllaager — viimast juhtis nskm. M. Tae.

Vähe oli aega skautidel linnamõnude unustamiseks. Peatselt oli selge, et järgmine kõhutäis on siis, kui laagriköök on ehitatud ja ise oled söögi seal valmistanud. Viperustest, nagu pudru keetmise asemel kliistri valmistamine, saadi üle peatselt ja nädala lõpu poole söödi juba mõnuga. Söök tuli valmistada ka ilma abita juhtidelt, kes peamiselt hoolitsesid puhtuse eest ja andsid nõu, mida mõnikord ka hädaga otsiti.

Suuremad ehitusprojektid olid silla ja parve ehitamine, viimane ettevõte kuulus mererühma valdkonda. Kõis-silla kujundamise juures paistis läbi skm. Kiilaspea elukutse ehitus insenerina. Kõik laagri poisid on üle marssinud sellest 6 meetri pikkusest sillast korduvalt, usaldades enda kätetöö oskust, isegi kui oleks silla all oodanud hulgaliselt krokodille.

Parve ehitamisstiiliks valiti madalvee sõiduk, sest see najatus päris tihti järve põhjale, eriti siis, kui keegi peale astus. Kõidised olid aga vägevad, ja parv oleks vastuvõtnud ka tormiselt lainetavat merd, kui see oleks vee peale tõusnud.

Lisaks sellele, ehitasid iga telkkond aed ja värav telgile ümber, tarvitades köidiseid ja metsast toodud materjale.

Terve skautlaager väljus oma mugavaks tehtud metsakodust üleöö matkale. Nüüd oli vaja teisi oskusi, nagu lõkkel söögi valmistamine, peavarju ehitamine ja varustuse valik, et suudad seda mõned päevad seljas kanda läbi soode ja padrikute, üle kaljude ja ümber järvede. Kotkajärve ümbrus on karm ja paneb proovile noorte meeste jõu ja oskused. Mõned poisid, matkalt tagasi tulnud, teadsid rääkida, et sääski oli metsas nii paksult, et pidid kaikaga augud sääseparvedesse sisse taguma, et läbi pääseda.

Kuid kõik ei olnud ainult töö. Laagripäevadest olid läbipõimitud tegevus nagu purjetamine Kotkajärvel, laulutunnid, sport, ujumine ja saunaskäigud. Muidugi iga õhtu veedeti ka tunde oma sõpradega lõkke ümber istudes.

Hundipoegadel laagripäev algas pesemisega ja võimlemisega, mida mõnikord tehti ka uduvihmaga. Kõik väikesed mehed õppisid kuidas ise kalaõnged valmistada. Järgnes kohe kalapüük. Mõnikord oli küsitav, kas hundipoeg tõmbab kala Kotkajärvest või kala tõmbab mehe järve, sest õnge hakkasid mõned päris suured ahvenad. Siis järgnes õppus kuidas kala puhastada ja lõkkel küpsetada. Oldi ühel nõul, et kõige paremini maitsevad kalad Kotkajärvest.

Õpiti veel terariistade ohutut kasutamist, kuid ikka oli hea kui juht oli lähedal plaastriga. Vilkalt käisid noad ja kirved ja iga telgi ümber võis varsti ehitusi näha, mis olid tehtud metsast toodud materjalist.

Metsamatka tegid hundipojad Tucker'i järve juurde, kus hr. ja pr. Komi vastu võtsid väikesed matkamehed ja pakkusid karastavat mahla janu kustutamiseks. Peale ujumist marssiti tagasi läbi sääserõhke metsa-aluse päris kiiruga, sest pealegi ootas ees lõunasöögiks pere-emade poolt valmistatud suur pannkookide virn.

Õpiti veel purjetamist kanuusõitu ja tuulelohede valmistamist. Laagri iooksul ka õpiti viis uut laulu mille hulka kuulus Metsamehe laagri laul. Selle laulu meisterdas nii sõnad kui ka viis, skm. H. Paara.

Kesknädalal tulid laagrisse õpetajad nskm. Toomas Vaga ja nskm. A. Taul. Õhtusele lõkkele järgnes kirikuteenistus armulauaga. Mõlemale õpetajale on Kotkajärve kodune koht kus skautjuhina on nad veetnud palju laagripäevi.

Järgmisel päeval oli laagris hiiepäev ja õhtul hiies käik. See toiming oli esivanemate traditsioonide kohaselt, millega olid nii skaudid kui ka hundipojad varem tutvunud. Lembitu mälestussamba juures toimus pühendus Eestile ja siis mindi hiide läbi pimeda metsa ilma ühegi taskulambita. Hiljem hiiest lahkudes lõi taevas heledaks ja poiste teekonda valgustas virmaliste mänglev valgus.

Eelviimse päeva õhtul oli „Metsamehe" laagri suurlõke, mida juhtis hoogsalt skj. Peeter Kivioja. Üllatus esinemine oli ka pere-emade poolt hoogne number, mida aitas kaasa skm. Kiilaspea oma kitarriga.

„Metsamehe" laager lõppes laupäeval, 28. juulil. Poistel oli küll hea meel vanemaid näha, kes järele tulid kojusõiduks, kuid oleks ka tahtnud, et seiklusrohked ja nüüd mälestusrohked päevad oleks veelgi kestnud.

Laagri lõpetamisel tänas laagrijuht nskm. P. Loite pere-emasid prouad Soever, Loite, Hiis, Joe, Karhunen ja Naar, kes olid maitsevate söökidega hoidnud laagripere kõhud ja tuju rõõmsatena. Ta tänas ka kõike juhte, kes andsid oma puhkus-nädala selleks, et ikka õpetada ja kasvatada noori, kes tulevikus oskuslikult teenivad Eesti huvisi ja on kasuks oma ühiskonnale.

Kui järjekordselt langes lipumastis sini-must-valge, siis seal juures ka seisid nähtamatult sajad eesti mehed ja naised, kes üle veerand saja aasta on oma panuse ja tuhandete töö tundidega hoolitsenud, et oleks koht nimega Kotkajärve, kus kasvab noorus kes Eestit ei unusta.

I. N.

EKN tänas välisminister Flora MacDonaldit

Konservatiivse valitsuse ametisse astumise järele saatis Eestlaste Kesknõukogu Kanadas tervituskirja uuele välisministrile Flora MacDonaldile, soovides temale head õnne Kanada välispoliitika juhtimisel. Möödunud kuul saabus EKN juhatusele välisminister Flora MacDonaldi poolt isiklikult allakirjutatud tänukiri eestlaste õnnesoovide eest. Tänukirjas ütleb Flora MacDonald, et ta on austatud temale peaminister Clarki valitsuses usaldatud tähtsale ametikohale määramise eest. See on temale suureks ülesandeks ja tal on suur heameel püüda seda lahendada.

Kuna välisminister Flora MacDonald Vietnami põgenike asjas Tokios ja Genfis peetud konverentsidel selgesõnaliselt rõhutas, et küsimuses ei ole mitte ainult vietnami põgenike abistamine, vaid ka nende massilise põgenemise tagapõhja selgeks tegemine, milleks on kommunistliku Vietnami ja Nõukogude Liidu terroristlik poliitika, saatis EKN juhatus juuli kuus Flora MacDonaldile tänukirja tema poolt kommunistlike rezhiimide vägivallapoliitika selgelt avalikkusele väljaütlemise eest. Ühtlasi tänati Kanada valitsust ja välisministrit vietnami põgenike suuremeelse abistamise võimaldamise eest ja juhiti tähelepanu sellele, et Kanadas asuvad eestlased on brutaalse kommunistliku rezhiimi eest põgenedes elanud üle umbes samasuguseid raskusi, nagu on nüüd Kagu-Aasia põgenikel. Seepärast on tõsine heameel, et Kanada esindajana olete avalikult väljendanud selgeid seisukohti, märgiti EKN kirjas välisministrile.

„JÕEKÄÄRU VAIM" AVALDUS VALGUSPEOL

Üle 400 inimese jälgis Jõekäärul noorte ettekandeid, kes esitasid kahetunni kestel tiheda ja nauditava kava mis algusest lõpuni oli nende oma looming. Ettekanded andsid tõetruu läbilõike sellest, kui palju siin ühiselt harjutatud ja ühiselt saavutatud.

Valguspeo avas suvekodu juhataja Jaan Veenpere kes ütles muuhulgas „Jõekääru eksisteerib eestluse edasiviimise huvides, kus noored võivad eesti keeles ja meeles ilusaid suvepäevi veeta. Toronto Eesti Naisselts ja need paljud kes on Jõekäärul olnud abilisteks ja on siit lahkunud ilma tänu ootamata on seda võimaldanud. Siiras tänu Naisseltsile ja nende Jõekääru „vaimudele" kes eesti noortele nii ilusa suvekodu on püstitanud.

Valguspeo teemaks on noored valinud JÕEKÄÄRU VAIM! mis on ka eestluse vaim. Iga kasvandik on esineja ja näitleja. Viie päevaga on noored selle kava valmistanud ja nad on teinud tubli töö. Meie kasvatajad on uhked nende noorte, teie laste, eesti noorte üle!"

Avasõna järele laulis noorte üldkoor vennad Tork'ide kitarride saatel 5. laulu Aime Nurmse juhatusel.

Järgnes rahvatants, pillimeeste Ellen Valter ja Allan Liik'i akordeoni helide saatel. Tantsisid suured, keskmised poisid ja tüdrukud ning suurte valikrühm vaheldumisi. Tugevad valgusvihud prozhektoreist juhiti tantsijaile ning kaunivärvilised rahvarõivad lisasid meeldivat sära esinemisele.

Järgmisena ilmusid rahva ette 25 endist juhatajat ja kasvatajat kes nimetasid end „pensionäride"

mis kutsus esile rõkkava naeru ja aplausi. Need „pensionärid" kuuluvad nüüd kõik akadeemilistesse organisatsioonidesse ja mitmetel on juba oma lapsed Jõekääru kasvandikud. Nad laulsid mitu tuntud ja lõbusat laulu.

6-da numbrina esitati põimik: „Jõekääru vaim" kuhu oli põimitud tantsud ja laulud. Ettekanded olid hoogsad. Ka väikeste mudilaste esinemine ja tants oli nauditav. Viimase numbrina ilmus vaatajate ette E. Ruberg oma „ennemuistsete sõdalastega" kelledel käes mõõgad, taprid ja kilbid.

„Jõekääru vaimu" jutustajatena toimisid Aime Nurmse ja Aarne Tork vaheldumisi. Aime Nurmse ütles muuhulgas: „Kõik kes tunnevad Jõekääru Suvekodu, teavad, et elu siin ei võrrelda mugavustega mida pakuvad luksushotellid. Siiski juhtub tihti, et kasvandik kes on ennast registreerinud kaheks nädalaks, palub vanematelt luba jääda kuni lõpuni suvekodusse. Kasvataja kelle kuulsad viimased sõnad olid: „ma ei tule järgmisel suvel tagasi", muidugi ilmub veel järgmiseks suveks.

Jõekääru külgetõmbavust ei saa konkreetselt ehk kindlakujuliselt seletada, vaid peab lihtsalt seletama siin valitseva vaimuga

sooja ühtekuuluvustundega, mida võib ainult tunnetada kui ise siin viibida!

Proovime täna õhtu esitada seda piltlikult ja täht tähelt alustades esimese tähega millest võib moodustada sõna jõgi, mis on kui Jõekääru elusoon. Iga tähe nimetamise järele ilmus pimedusest välja rahvarõivas kasvandik poiss või tüdruk ja asetas selle vaatajate ette staadioni rajale. Kõik tähed valmistas juhataja Jaan Veenpere Jõekääru kuivanud männiokstest.

Järgmise tähena „Õ", mis sümboliseerib Jõekääru värsket õhku. „Kui jõgi ja värske õhk, nõlvakud ja niidud on püsinud muutmata palju aastaid, on igapäevases elupildis esinenud mitmeid muudatusi! Näiteks: vanasti tantsud olid seltskondlikud kus ruumis pingid lihtsalt paigutatud seinte äärde. Tänapäeval isegi Jõekäärul toimub lõbus kabaree — Klub Esto. Iga tähele oli oma tähendus ja lausumine. „I" tähes peegeldus noorte ja kasvatajate teene.

„I" meie kõikide mõttes alati on üks väikene maa — meie isamaa. See maa mis meile armas kuigi enamusel meie noorte seast seda pole isiklikult näinud. Meie kõik aga loodame näha seda aega kui sini-must-valge lehvib üle meie isamaa ja ta võib tunda priiuse tegu.

Põimiku lõpul lausus Aime Nurmse: „Jõekäärult võtame kaasa kõik need tunded, muljed ja mälestused mida me oleme siin lühidalt skitseerinud Jõekääru Vaimu nime all. Need mälestused leegitsevad me südameis kui põlevad tõrvikud sest, „Inimene kunagi ei lahku tuttavast ja armsast kohast, ta võtab osa sellest kohast kaasa ja jätab osa enesest sinna.

Aime Nurmsele andsid kaks rahvarõivais kasvandikku, publiku tugeva aplausi saatel, kimbu lilli.

Järgnes valguspeo efektne lõpp — tõrvikute rongkäik rivistus tribüüni esisele spordiväljakule kus lauldi koraali, Endel Ruberg pidas rahvusliku sisuga palve ja rahvushümni lõppedes liiguti minema.

Suvekodu pere siirdus siis saali tantsupeole ja rahvale pakkusid suvekodu „pereemad" kohvi ja suupisteid. E. Rubergi „Studios" oli korraldatud näitus nii laste kui tema enda poolt valmistatud töödest.

Külaliste hulgas kõneldi tunnustavalt nii valguspeost kui näitusest.

J. S-gi

Kas Raoul Wallenberg elab?

Ühe Nõukogude Liidust välja toodud kirja kohaselt on Rootsi diplomaati, Raoul Wallenbergi kohatud N. Liidu Butryka vangla haiglas 1975. a. N. Liidu valitsus ametlikult teatas 30 aastat tagasi, et Raoul Wallenberg suri loomulikku surma 1947.

Raoul Wallenberg on Rootsi ühe rikkama perekonna liige ja kuulus Rootsi saatkonna koosseisu Viinis. Ta kadus müstilisel viisil II Maailmasõja lõpul, kui venelased vallutasid Austria. Wallenbergide perekond pani mängu suured summad, et selgitada Raouli müstilist kadumist. Ka Rootsi valitsuse ametlikud järelpärimised ei andnud tulemusi. Kord liikusid ringi kuuldused, et Raouli on nähtud kunagi Eestis. Lähemaid andmeid selle kohta ei saadud.

Huvitav on asjaolu, et Raoul Wallenberg on väheseid mittejuute, keda Iisraelis peetakse üheks rahvuslikuks kangelaseks. II Maailmasõja ajal, oma elu kaalule pannes, ta päästis kindlast surmast tuhandeid juute, kes olid märgitud kui Hitleri ohvrid.

N. Liidust väljatoodud kiri oli kirjutatud Eugenia Kaplani poolt oma tütrele, dr. Anna Bilder'ile Iisraelis. Selles oli öeldud, et pr. Kaplani mees Jan Kaplan oli kohanud Rootsi Wallenbergi Butryka vangla haiglas 1975. a.

-k.

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD.
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto, M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

SPORDIVÕISTLUSED JÕEKÄÄRUL

Möödunud nädalal peeti Jõekääru Eesti Laste Suvekodus traditsioonilised spordivõistlused, kus noored proovisid vastastikku oma võimeid kergejõustikus ja ujumises. Nagu varem nii ka nüüd suhtusid noored võistlustesse omase entusiasmiga. Mitmel alal püstitati uued Jõekääru rekordid loodes ehtsat võistluse meeleolu ja tekitades pinevust.

Jõekääru oma eeskujuliku staadioni, korraliku ja nõuetekohase ujulaga annab suurepäraseid võimalusi sportliku tegevuse ja võistluste läbiviimiseks. Nii nagu kergejõustikus ja ujumise osas on head treenerid ja treenimise võimalused, nii on ka pallimängude ja laskmises samad võimalused.

KERGEJÕUSTIK

Poisid: 40 meetrit — 5—6 aastased: 1. Sven Linkruus 9,0 sek., 2. Aare Voitk 9,1 sek., 3. Riki Roos 9,6 sek. ja Margus Kolga 9.6 sek.

7—8 aastased: 1. Tarmo Sulev 7,6 sek., 2. Margus Riga 7,7 sek., 3. Erik Silmberg 7,8 sek.

9—10 aastased: 1. Hendrik Vasila 7,0 sek., 2. Tarmo Roosild 7,3 sek., 3. Markus Ketel 7,4 sek.

60 meetrit: 5—6 aastased: 1. Aare Voitk 13,3 sek., 2. Sven Linkruus 13,6 sek., 3. Margus Kolga 14,9 sek.

7—8-aastased: 1. Tarmo Sulev 10,4 sek., 2. Margus Riga 10,5 sek., 3. Erik Silmberg 10,9 sek.

9—10-aastased: 1. Andrus Küng 10,3 sek., 2. Hendrik Vasila 10,7 sek., Tarmo Roosild 11,2 sek.

11—12-aastased: 1. Rein Lomax 11,1 sek.

13—14-aastased: 1. Toomas Kolli 9,0 sek., 2. Toomas Palo 9,3 sek.

15—16-aastased: 1. Sven Reitav ja Paul Lada 9,0 sek., 2. Villi Lomax 9,2 sek.

80 meetrit: 11—12-aastased: 1. Rein Lomax 12,5 sek., 2. Jaan Taagepere 14,9 sek., 3. Tenno Andra 15,3 sek.

13—14-aastased: 1. Toomas Kolli 13,2 sek.

15—16-aastased: Paul Lada 10,5 sek., 2. Villi Lomax 12,0 sek., 3. Peeter Tammisto 13,9 sek.

100-meetrit: 9—10-aastased: 1. Andrus Küng 17,4 sek., 2. Margus Kask 17,5 sek., 3. Tarmo Roosild 18,3 sek.

11—12-aastased: 1. Indrek Kusik 15,7 sek., 2. Rein Lomax 16,1 sek.

13—14-aastased: 1. Ülo Vainomäe 12,9 sek., 2. Toomas Palo 14,5 sek., 3. Toomas Kolli 15,0 sek.

15—16-aastased: 1. Paul Lada 13,5 sek., 2. Villi Lomax 14,7 sek. 3. Peeter Tammisto 17,0 sek.

200 meetrit: 9—10-aastased: 1. Andrus Küng 36,5 sek., 2. Hendrik Vasila 38,1 sek., 3. Margus Kask 38,7 sek.

11—12-aastased: 1. Indrek Lusik 36.0 sek., 2. Rein Lomax 37,6 sek., 3. Jaan Taagepere 40,0 sek.

13—14-aastased: Toomas Kolli 31,5 sek., 2. Toomas Palo 32,9 sek.

15—16-aastased: 1. Villi Lomax 36,8 sek., 2. Peeter Tammisto 39,0 sek. ja Paul Lada 39,0 sek.

400 meetrit: 9—10-aastased: 1. Andrus Küng 1:22,4, 2. Tarmo Roosild 1:45,2, 3. Andreas Kurvits 1:55,0.

11—12-aastased: 1. Rein Lomax 1:33,2, 2. Jaan Taagepere 1:34,6.

13—14-aastased: 1. Toomas Kolli 1:41,0, 2. Toomas Palo 1:41,5, 3. Robert Lada 2:14,8.

15—16-aastased: 1. Villi Lomax 1:21,1, 2. Peeter Tammisto 1:21,7.

800 meetrit: 9—10-aastased: 1. Andrus Küng 2:57,5, (Jõekääru rekord), 2. Andreas Kurvits 4:55,1.

11—12-aastased: 1. Indrek Lusik 2:55,7, 2. Rein Lomax 3:20,5.

13—14-aastased: 1. Ülo Vainomäe 2:24,5, 2. Toomas Kolli 2:53,8, 3. Robert Lada 2:54,4.

15—16-aastased: 1. Paul Lada 2:26,7, 2. Villi Lomax 3:16,2.

1000 meetrit: 11—12-aastased: 1. Indrek Lusik 3:54,1, 2. Rein Lomax 4:01,8, 3. Jaan Taagepere 4:21,6.

13—14-aastased: 1. Ülo Vainomäe 3:09,9, 2. Robert Lada 3:50,0.

15—16-aastased: 1. Sven Reitav 4:02,0 (Jõekääru rekord).

1500 meetrit: 9—10-aastased: 1. Andrus Küng 5:55,4 (Jõekääru rekord), 2. Andreas Kurvits 8:31,0.

13—14-aastased: 1. Paul Pisa 6:20,4.

15—16-aastased: 1. Sven Reitav 6:24,5.

KÕRGUSHÜPE

5—6-aastased: 1. Kalev Kaup 0.65 m., 2. Sven Linkruus 0,65 m., 3. Aare Võitk 0,60 m.

7—8-aastased: 1. Margus Riga 0,90 m., 2. Eero Voitk 0,90 m., 3. Erik Silmberg 0,85 m.

9—10-aastased: 1. Hendrik Vasila 1,05 m., 2. Tarmo Roosild 1,00 m., 3. Andrus Küng 0,95 m.

11—12-aastased: 1. Rein Lomax 1,00 m.

13—14-aastased: 1. Toomas Kolli 1,20 m., 2. Toomas Palo 1,10 m.

15—16-aastased: 1. Villi Lomax 1,20 m., 2. Peeter Tammisto 1,20 m.

KETTAHEIDE

13—14-aastased: 1. Toomas Kolli 79,1 jalga, 2. Paul Pisa 67,2 j., 3. Toomas Palo 66,9 j.

15—16-aastased: 1. Villi Lomax 92,8 j., 2. Paul Lada 88,0 j., 3. Sven Reitav 64,3 j.

PESAPALL

5—6-aastased: 1. Aare Voitk 14,4 m., 2. Sven Linkruus 10,68 m., 3. Riki Roos 6,70 m.

7—8-aastased: 1. Märt Matsoo 19,85 m., 2. Martin Juuse 19,75 m., 3. Margus Riga 19,20 m.

9—10-aastased: 1. Hendrik Vasila 31,87 m. 2. Margus Kask 30,75 m., 3. Andrus Küng 28,65 m.

11—12-aastased: 1. Indrek Luisk 32,65 m., 2. Rein Lomax 32,20 m., 3. Jaan Taagepere 25,85 m.

13—14-aastased: 1. Robert Lada 43,84 m., 2. Toomas Kolli 40,50 m., 3. Ülo Vainomäe 38,40 m.

15—16-aastased: 1. Villi Lomax 42,63.

KUULITÕUGE

13—14-aastased: 1. Robert Lada 28,9 jalga, 2. Toomas Kolli 27,1½ j., 3. Toomas Palo 22, 4½ j.

15—16-aastased: 1. Paul Lada 30,8 j., 2. Villi Lomax 27,8 j., 3. Sven Reitav 23,8½ j.

KAUGUSHÜPE

5—6-aastased: 1. Aare Voitk 1,90 m., 2. Markus Timusk 1,45 m., 3. Sven Linkruus 1,05 m.

7—8-aastased: 1. Erik Silmberg 2,43 m., 2. Margus Riga 2,41 m., 3. Märt Matsoo 2,30 m.

9—10-aastased: 1. Hendrik Vasila 2,95 m., 2. Andrus Küng 2,50 m., 3. Taavo Rooneem 2,35 m.

11—12-aastased: 1. Jaan Taagepere 3.10 m., 2. Rein Lomax 2,95 m., 3. Tenno Andre 2,90 m.

13—14-aastased: 1. Toomas Kolli 3,51 m., 2. Toomas Palo 3,43 m., 3. Robert Lada 3,19 m.

15—16-aastased: 1. Villi Lomax 3.65 m., 2. Peeter Tammisto 2,70 m.

KOLMIKHÜPE

13—14-aastased: 1. Toomas Kolli 7,70 m.

JOOKS TÜDRUKUTELE

40 meetrit: 5—6 a. 1. Liisa Kukk 8,4 sek., 2. Irgi Roosild 8,6 sek., 3. Maia Linask 10,01 sek.

7—8 a.: 1. Tamara Tambre 7,4 sek., 2. Ellen Oiling 7,5 sek., 3. Lembit Veskimets 7,6 sek.

9—10 a.: 1. Pia Metsala 6,6 sek., 2. Elle Palumäe 7,0 sek., 3. Karina Tamm ja Urve Voitk 7,5 sek.

60 meetrit: 5—6 a.: 1. Liisa Kukk 7,5 sek., 2. Ingi Roosild 13,3 sek., 3. Maia Linask 14,5 sek.

7—8 a.: 1. Tamara Tambre 10,4 sek. (uus rekord), 2. Ellen Oiling 10,5 sek., 3. Lembi Veskimets 10,8 sek.

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 10,0 sek., 2. Pia Metsala 10,8 sek., 3. Anne Pedel 10,9 sek.

11—12 a.: 1. Silvi Matsoo 10,1 sek., 2. Marika Tamm 10,2 sek., 3. Maimu Palumäe 10,3 sek.

13—14 a.: 1. Juta Metsala 9,4 sek., 2. Tiina Lomax 9,9 sek., 3. Tracy Girolami 10,0 sek.

80 meetrit: 11—12 a.: 1. Silvi Matsoo 13,3 sek., 2. Marika Tamm 13,4 sek., 3. Maimu Palumäe 13,9 sek.

13—14 a.: 1. Juta Metsala 12,4 sek., 2. Tiina Lomax 13,0 sek., 3. Tracy Girolami 13,4 sek.

100 meetrit: 9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 16,0 sek. (uus rekord), 2. Pia Metsala 17, 1sek., 3. Urve Voitk 17,5 sek.

11—12 a.: 1. Silvi Matsoo 13,3 sek., 2. Marika Tamm 13,4 sek., 3. Maimu Palumäe 13,9 sek.

13—14 a.: 1. Juta Metsala 15,1 sek., 2. Tiina Lomax 16.0 sek., 3. Tracey Girolami 17,0 sek.

200 meetrit: 9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 36,3 sek. (uus rekord), 2. Urve Voitk 39,9 sek.

11—12 a.: 1. Maimu Palumäe 42,0 sek., 2. Kadri Pääbo 44,2 sek., 3. Anita Kivi 49,9 sek.

13—14 a.: 1. Juta Metsala 32,5 sek., 2. Tiina Lomax 34,0 sek., 3. Tracy Girolami 36,5 sek.

400 meetrit: 9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 1:21,5 (uus rekord), 2. Urve Voitk 1:28,0.

11—12 a.: 1. Maimu Palumäe 1:33,2, 2. Anita Kivi 1:48,5.

13—14 a.: 1. Juta Metsala 1:19,3.

800 meetrit: 9—10 a.: 1. Janet Kivi 3:43,8.

11—12 a.: 1. Anita Kivi 4:01,5 (uus rekord).

13—14 a.: 1. Juta Metsala 3:30,5, 2. Tracey Girolami 4:09,2.

1000 meetrit: 9—10 a.: 1. Anne Pedel 5:01,0 (uus rekord).

13—14 a.: 1. Juta Metsala 4:04,8 (uus rekord), 2. Ellen Valter 4:22,5.

1500 meetrit: 11—12 a.: 1. Anita Kivi 7:43,2 (uus rekord).

13—14 a.: 1. Juta Metsala 6:32,0 (uus rekord), 2. Ellen Valter 6:37,6.

KAUGUSHÜPE

5—6 a.: 1. Liisa Kukk 2,15 m, 2. Ingi Roosild 1,55 m, 3. Maia Linask 1,43 m.

7—8 a. 1. Lembi Veskimets 2,59 m, 2. Ellen Oiling 2,52 m, 3. Tamara Tambre 2,40 m.

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 2,95 m, 2. Karina Tamm, 3. Elle Palumäe 2,12 m.

11—12 a.: 1. Silvi Matsoo 3,14 m, 2. Maimu Palumäe, 3. Mollie Parum 2,50 m.

13—14 a.: 1. Lydia Van Der Veen 3,35 m, 2. Tiina Lomax 3,32, 3. Juta Metsala 3,30 m.

15—16 a.: 1. Karen Järvine 2,60 m.

KÕRGUSHÜPE

5—6 a.: 1. Ingi Roosild 0.65 m, 2. Liisa Kukk 0,65 m, 3. Maia Linask 0,60 m.

7—8 a.: 1. Aili Roosild 0,85 m, 2. Ellen Olina 0,80 m, 3. Laura Randmaa 0,80 m.

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 1,05 m, 2. Pia Metsala 1,00 m, 3. Tiina Pedel 0,85 m.

11—12 a.: 1. Silvi Matsoo 1,05 m, 2. Rutt Küng 1,00 m, 3. Lee Metsalo 0,90 m.

13—14 a.: 1. Juta Metsala 1,25 m, 2. Tiina Lomax 1,20 m, 3. Monika Kask 1,10 m.

PESAPALLI KAUGUSVISE:

5—6 a.: 1. Liisa Kukk 8,50 m, 2. Ingi Roosild 8,23 m, 3. Maia Linask 5,97 m.

7—8 a.: 1. Laura Randmaa 12,10 m, 2. Liisa Novek 10,57 m, 3. Aili Roosild 10,06 m.

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 23,30 m, 2. Tiina Pedel 14,36 m, 3. Urve Voitk 12,50 m.

11—12 a.: 1. Mollie Parum 25,20 m, 2. Lee Metsala 24,98 m, 3. Monika Tamm 23,80 m.

13—14 a.: 1. Tracey Girolami 32,85 m, 2. Lydia Van Der Veen 28,62 m, 3. Tiina Pärnsalu 26,10 m.

KUULITÕUGE

13—14 a.: 1. Tracey Girolami 29,7 jalga, 2. Lydia Van Der Veen 28,6 jalga, 3. Tiina Pärnsalu 22,6 jalga.

15—16 a. 1. Karen Järvine 22,8 jalga.

KETTAHEIDE

13—14 a.: 1. Tracey Girolami 54 jalga, 2. Juta Metsala 50,7 jalga, 3. Tiina Pärnsalu 49 jalga.

MUUDATUSI ÜHISPANGA INTRESSIMÄÄRADES

Ühenduses üldiste intressimäärade muudatustega on Toronto Eesti Ühispanga juhatus seniseid nii laenu- kui hoiuintresse muutnud järgmiselt:

A. HOIUINTRESSID:

a. Jooksvad arved (tshekikäibega) 3½%
b. Hoiuarved 10%

Muudatused jõustuvad alates 1. augustist 1979. Intressid jooksvatelt ja hoiuarvetelt arvestatakse kuu madalamalt seisult.

c. Tähtajalised hoiused:

1. aastastelt tähtajalistelt hoiustelt maksab Ühispank 10% aastas. Tähtajalise hoiuse alammääraks on $1,000 kestvusega mitte vähem kui aasta.

B. LAENUINTRESSID:

a. Hüpoteeklaenud ..... 11¼% aastas
b. Personaallaenud ..... 12% aastas

Muudatused laenude intressimäärades jõustusid alates 27. juulist 1979.

TORONTO EESTI ÜHISPANGA JUHATUS

REKORDITE PÄEV JÕEKÄÄRUL

2. augustil toimusid Jõekääru ujumisvõistlused ja Punase-Risti märgikatsed. Nagu kergejõustikus nii purustati ka ujumises hulk endisi rekordeid ja pandi uusi alasid kirja rekorditabelisse. Ilm oli võistluse ja katsete läbiviimiseks haruldaselt hea, soe ja päikesepaisteline mis tõttu kujunes võistlus mitmel alal konkurentsitihedaks.

Ujumisinstruktor oli Madis Kreem ja ujumiseksamitel eksamineeris Mai Kreem kes omab sel alal suuri kogemusi.

Punase Risti vetelpääste eksamid õiendasid järgmised Jõekääru noored:

Päris-algajad: Küllike Sillaste, Betti Veenpere ja Katriina Küng.

Eel-algajad: Tõnis Veenpere, Toivo Träss, Heikki Sillaste, Erik Jaanson ja Tiina Läte.

Algajad: Paul Kurvits, Märt Matsoo, Risto Leivat, Kia Puhm ja Ülle Träss.

Noored (juniors): Tenno Andra, Pia Metsala, Marcus Silmberg, Maimo Palumäc, Silvi Matsoo, Lisa Norheim.

Vetelhoid (survival): Linda Varve, Monika Roose, Urve Voitk, Pia Metsala, Valia Reinsalu, Tenno Andra, Andreas Kurvits, Margus Kask.

Keskmised (Intermeriate): Marika Tamm, Monika Kask, Tiina Randmaa, Tracey Girolami.

Vanemad (seniors): Toomas Palo, Mollie Parum, Thomas Mandra, Lydia Van der Veen, Juta Metsala, Peeter Pirn, Erika Randmere.

Ujumisvõistlustel saavutati 28. juulil järgmised tulemused:

TÜDRUKUD

25 m. vabalt:

7—8 a.: 1. Tamara Tambre 23,5 sek., 2. Liisa Novek 34,1, 3. Laura Randmaa 36,1.

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 16,3 (rekord), 2. Urve Voitk 27,2, 3. Anne Pedel 30,8, 4. Tiina Pedel 31,2, 5. Katrin Verret 32,5, 6. Taali Rooneem.

50 m. vabalt:

11—12 a.: 1. Mollie Parum 43,0, 2. Marika Tamm 47,3, 3. Kadri Pääbo 53,2, 4. Rutt Küng 56,6, 5. Tiina Randmaa 57,1.

13—14 a., 1. Tuula Hopp 40,5, 2. Juta Metsala 42,0, 3. Lydia Van der Veen 42,1, 4. Monika Kask 46,2, 5. Ellen Valter 46,3.

100 m. vabalt:

13—14 a.: 1. Tuula Hopp 1:40,7, 2. Lydia Van der Veen 1:46,4, 3. Ellen Valter 1:52,2.

25 m. selili:

7—8 a.: 1. Tamara Tambre 29,4, 2. Liisa Novek 35,8, 3. Laura Randmaa 46,2.

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 20,1 (rekord), 2. Anne Pedel 34,0, 3. Karina Tamm 34,1, 4. Katrin Verret 35,3.

50 m. selili:

11—12 a.: 1. Mollie Parum 55,0, 2. Ruth Küng 1:08,8, 3. Kadri Pääbo 1:14,3, 4. Tiina Randmaa 1:18,0, 5. Maimo Palumäe — 1:18,8.

13—14 a.: 1. Juta Metsala 50,1, 2. Tuula Hopp 52,7, 3. Ellen Valter 55,3, 4. Lydia Van der Veen 1:01,4.

25 m. rinnuli:

7—8 a.: 1. Tamara Tambre 35,4, 2. Liisa Novek 41,9.

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 25,0, 2. Karina Tamm 40,1.

50 m. rinnuli:

11—12 a.: 1. Mollie Parum 55,8, 2. Marika Tamm 57,2, 3. Maimo Palumäe 1:07,1, 4. Kadri Pääbo 1:07,5, 5. Ruth Küng 1:11,4, 6. Tiina Randmaa 1:13,5.

13—14 a.: 1. Tuula Hopp 55,0, 2. Juta Metsala 1:01,6, 3. Monika Kask 1:06,3.

100 m. rinnuli:

13—14 a. 1. Tuula Hopp 2:12,8.

25 m. liblik:

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 18,4 (rekord).

11—12 a.: 1. Mollie Parum 24,9.

100 m. liblik, vaba kl.:

1. Valia Reinsalu 1:34,3 (rekord)

100 m. eristiil:

9—10 a.: 1. Valia Reinsalu 1:33,8 (rekord).

11—12 a.: 1. Mollie Parum 1:51,2.

200 m. eristiil, vaba kl.:

1. Valia Reinsalu 3:21,7.

POISTELE

50 m. selili:

11—12 a.: 1. Indrek Lusik 50,8 sek., 2. Rein Lomax 60,4, 3. Jaan Taagepere 1:06,8.

13—14 a.: 1. Toomas Palo 44,5.

15—16 a.: 1. Paul Lada 47,8, 2. Peeter Pirn 48,5.

25 m. rinnuli:

9—10 a.: 1. Hendrik Vasila 24,1 (rekord), 2. Andres Nurm 29,9, 3. Toffer Timusk 42,0.

11—12 a.: 1. Indrek Lusik 47,9.

13—14 a.: 1. Toomas Palo 41,8.

15—16 a.: . Peeter Pirn 51,0, 2. Paul Lada 1:07,0.

100 m. rinnuli:

13—14 a.: 1. Toomas Palo 1:34,0 (rekord), 2. Indrek Lusik 1:50,0.

25 m. liblik:

11—12 a.: 1. Indrek Lusik 23,3.

13—14 a.: 1. Toomas Palo 18,4.

15—16 a.: 1. Peeter Pirn 21,5.

100 m. eristiilides:

11—12 a.: Indrek Lusik 1:34,0.

13—14 a.: 1. Toomas Palo 1:24,3.

15—16 a.: . Peeter Pirn 1:45,0.

25 m. vabalt:

7—8 a.: 1. Karl Arro 29,0, 2. Erik Silmber 34,3. 3. Martin Juuse 39,6, 4. Tarmo Sulev 40,0.

9—10 a.: 1. Hendrik Vasila 21,3, 2. Andres Nurm 22,4, 3. Andrus Küng 23,8, 4. Margus Kask 24,4, 5. Margus Silmberg 30,7, 6. Toffer Timusk 41,0.

50. m. vabalt:

11—12 a.: 1. Indrek Lusik 38,2, 2. Jaan Taagepere 59,4, 3. Rein Lomax 59,9.

13—14 a.: 1. Toomas Palo 36,5, 2. Toomas Kolli 39,3, 3. Paul Pisa 46,1.

15—16 a.: 1. Peeter Pirn 37,8, 2. Villi Lomax 38,8, 3. Paul Lada 38,9.

100 m. vabalt:

13—14 a. 1. Toomas Palo 1:20,0, 2. Indrek Lusik 1:26,9, 3. Robert Lada 1:40,4.

200 m. vabalt:

13—14 a.: 1. Toomas Palo 2:59,9, 2. Indrek Lusik 3:15,3.

400 m. vabalt:

13—14 a.: 1. Toomas Palo 6:36,6, 2. Indrek Lusik 7:11,0.

25 m. selili:

7—8 a.: 1. Karl Arro 40,0.

9—10 a.: 1. Hendrik Vasila 24,0 (rekord), 2. Andrus Küng ja Andres Nurm 28,4, 3. Margus Kask 29,4, 4. Margus Silmberg 47,6, 5. Andreas Kurvits 49,1.

★

Laskmises saavutas Maimo Palomäe CIL-i pronks märgi ja Andres Nurm laskis 100-st võimalikust 97.

Nädala sees sooritati matk Simcoe järve äärde kahe tunni ja 5-e minutiga. Paul Lada, Aime Nurmse, Peeter Pirn ja Toomas Palo sooritasid selle matka jookstes.

S. Kolga õpetas tüdrukutele õmblemist, põimimist ja kudumist mille vastu tunti elavat huvi.

J. S-gi

Hamiltoni kirikla õnnistatakse

Läinud aastal pärandas Anna Eenmaa Hamiltoni kogudusele oma maja. Nüüd on kinnisvara kinnitatud koguduse nimele, kasutusel koguduse maja ja õpetaja eluruumina, ning täidab ka mitmeid teisi kiriklikke otstarbeid. Kinnisvara asub igati heas ja kättesaadavas rajoonis, aadressiga 3 Mapleside Avenue.

Kirikla pidulik õnnistamine leiab aset pühapäeval, 26. augustil algusega kell 4. Õnnistamisekõne ning talituse toimetab praost Oskar Puhm. Kaasa teenivad koguduse õpetaja Tõnis Nõmmik, koguduse esimees Ludvig Wahtras ning August Nool. Pärast õnnistamistalitust on koguduse liikmetel võimalik majaga tutvuneda.

Kalmistupüha Kitcheneris

Pühapäeval, 9. sept. kell 11.00 toimub juba traditsiooniliseks muutunud kalmistupüha Kitchener-Waterloo eestlastele Kitcheneri Püha Peetri koguduse surnuaial. Teenib Hamiltoni koguduse õpetaja abipraost Tõnis Nõmmik. Kasutusel on laululehed.

TEADAANNE

Cantate Domino koor alustab oma järjekordset hooaega teisipäeval, 4. sept. kl. 8.30 õ. Peetri kiriku all-saalis. Uued lauljad teretulnud!

Cantate Domino juhatus

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, ka muti suvilate katuseid.

Hellstada tel. 699-5295

Andmeid Ontario kohta

— Abiellutakse nooremalt kui seda tehti 50 aastat tagasi, kuid mitte palju. 1921 a. oli keskmine vanus abiellujatel 25 a. ja 1977 a. 22 a.

— Sündivuse protsent on madalam kui oli seda varem. 1951 a. — 25 ja 1976 — 14.8 iga 1000 isiku kohta.

— Järgmise 20 aasta jooksul arvatakse Ontario elanikkonna juurdekasvu 1/3 võrra.

— Loodetavaks keskmiseks eluea-pikkuseks 1951 a. sündinud poisslastel on 66.9 a. ja tütarlastel 71.8 a. 1976 a. vastavad arvud on poisslastel 70.3 ja tütarlastel 77.8 aastat. Naistel on loodetav eluiga 7 aastat pikem kui meestel.

— Üle 65 a. isikute arv tõuseb pidevalt ja a. 2000 on nende üldarv 13.6% elanikkonnast.

— A. 2000 eeldatakse 85 a. ja üle vanu isikuid 1.5% elanikkonnast 1976 a. 0.7% asemel.

— Abielulahutused on tõusnud 1921 a. 3.3, 1976 a. 225 isikule 100.000 kohta.

— Kõige suurem lahutuse protsent on 5—9 a. abielus olijail 28.9%.

— Ontario on abielulahutuste poolest 3-ndal kohal, Briti Kolumbia ja Alberta järele.

— 3 korda enam varem lahutatuid abiellusid uuesti 1976 aastal kui seda tehti 1951 aastal.

H. Kiwi

Reeglid jalgratturitele

(CANADIAN SCENE) — Oakville'i linna Ontarios alustas noorte jalgratturite tutvustamist sõidureeglitega. Politsei kirjutab nüüd välja ka jalgratturitele „pileteid", s.a. neile, kes nendest reeglitest üle astuvad. „Piletid" näevad täpselt samasugused välja kui teisedki liiklustrahvi omad, vahe seisneb ainult selles, et jalgrattureilt ei nõuta sisse rahalist trahvi, vaid „piletid" on mõeldud hoiatuseks. Noor jalgrattur peab oma hoiatuslehe koju viima, sellele vanemate allkirja võtma ja „pileti" siis politseile tagastama. Selle süsteemi mõtteks on vanemaile tutvustada sõidureegleid ja neid kaasa tõmmata oma laste tegevusse. Politsei on valmis ka muud vajalikku nõu vanemaile andma. Kõige enam esinev viga, mida vanemad teadmatusest teevad, on see et nad oma lastele liiga suured jalgrattad ostavad. Vanemad teevad seda muidugi seepärast, et laps liiga ruttu oma uuest rattast „välja ei kasvaks". Kuid politsei leiab, et liiga suure jalgrattaga sõitmine tänavaliikluses on äärmiselt hädaohtlik, kuna laps ei ole võimeline seda kontrollima. Samuti ei pea politsei õigeks, et alla 12-aastat vana laps jalgrattaga linnaliikluses sõidab.

Mälestusraamat immigrantidele

(Canadian Scene) — Väga paljud immigrandid, kes viimase viiekümne aasta jooksul Kanadasse saabusid, astusid Kanada pinnale Halifaxis, täpsemalt sillal nr. 21. Seda nimetati immigrantide dokiks, sest seal toimus nende paberite kontroll ja sealt saadeti nad edasi teistesse Kanada keskustesse.

Lugu selle hoonetegrupi ajaloost on nüüd ilmunud raamatuna, mis kannab pealkirja „The Pier 21 Story — Halifax 1924—1971". Raamat on pühendatud kõigile nendele ligi kahemiljonile immigrandile, kes seda teed kaudu Kanadasse saabusid ja kus tuhanded immigratsiooniametnikud ja heategevuslikud organisatsioonid neid pikkade aastate jooksul vastu võtsid. Raamat on paljude illustratsioonidega ja peaks pakkuma huvi igale immigrandi järeltulijale, kelle vanemad Halifaxi kaudu Kanadasse saabusid. Raamatut saab Public Affairs Division of the Department of Employment and Immigration.

Krahv Tolstoy vajab materjale

Lätlane Arnis Keksis aitab kaasa krahv Nikolai Tolstoy'le materjalide muretsemisel uue raamatu kirjutamiseks kommunismiohust. Inglismaal eluneva autori sulest ilmus varemalt teos „Victims of Yalta"(Jalta ohvrid), milles leidus ebatäpsusi Balti rahvaste osas. Äsja ilmunud köitmata väljaanne on parandatud ja ka Kanadas saadaval.

Arnis Keksis palub saata materjalisid kommunistide kuritegudest Balti maades, pilte jne. enne käesoleva aasta lõppu aadressil: Nikolai Tolstoy, Cricket Court, Cricket Malherbie, Nr. ILMINSTER, Somerset, ENGLAND.

Eriti vajalik on 1948. a. või varem ilmunud trükis „We accuse the East — We warn the West".

Arnold Sepp

MIND VÄRVATI NKVD AGENDIKS...

Kui Aleksander Enger võimutses Viljandis

3.

Ja siis tuli see põrakas, mida ma kõige vähem ootasin.

Ühe punase keskuse või komitee nimi juhatas mind Jakobsoni tänavale, teiselepoole Lasteparki. Aadress iseenesest oli tuttav, kuna mullu — enne arreteerimisi ja küüditamisi — elunes siin hea sõber Viljandi „valge spordi" väljakuilt, advokaat Evald Konno perekonnaga. Tema küüditati 14-da juuni hommikul; üks meie ühine spordisõber hommikul Lastepargis jalutades juhtus nägema, kuidas veoauto relvastatud miilitsatega sõitis tema maja ukse ette, siis aga tulid mõned mehed autolt ja tegid Lastepargi jalutajatest tühjaks — „teil pole siin asja, minge minema", öeldud lakooniliselt ja seda ei lasknud keegi korrata, sest meestel olnud püssid juba käes otsekui lahingusse tõtates. Pärast oli siis Konno oma perekonnaga Viljandist kadunud. Heakene küll, „kliki-tegelaste" nooblimad korterid võeti kohe üle ja minul polnud põhjust hakata uurima, kes või milline artell on nüüd endise Konno aadressil — mu otsene administraatori ülesanne oli sinna teatav portsjon teatripääsmeid ära anda.

☆

Kui ma siis endise Konno korteri uksele koputasin, avas selle poisipõngerjas, kellele raske oli anda kümmet elu aastat, kuigi osutus jässakaks, ilmselt pahuraks. Seisime mõne hetke seal lävel poisiga silmsilma vastu, aga minu uudishimulikud pilgud püüdsid temast üle vaadata ja korteri sisu uurida. Jah, Murakini maal oli vanal kohal seinal, selle all Konnode diivan, ees väike laud tooliga — aga üldiselt tundus siiski mööbel olevat „hõredam", kui mullu Konno ajal... Kaua ma aga seda silmitsemist harrastada ei saanud, kuna toast kostis käsutav hääl:

— Valdek, sa mine minema, sul pole siia asja!

Ja Valdek läks... Nii, et vaevalt on siin kahtlust selles, et tollal seal Konno lävel seisin vastamisi pärastise rahvusvahelise tegelasega, kelle tiitliks oli saanud... „assistant to the undersecretary general of the United Nations"...

Tulevane „assistant" kaduski lävelt ja ukse raamistikku ilmus „papa Enger" elusuuruses. Vist küll ei vaja kirjeldust minu elamuslike momentide ahel sel hetkel — ootamatult kohtusin just selle mehega, kellest möödahiilimisega olin näinud kurja vaeva. Sekundi uskusin taas kuulvat, kuidas kuskil käivitati auto mootor, nägin kahte meest kummardumas enda üle, teine neist oli „albino" tüüpi harjasteta sea moodi...

☆

Kas ma sel hetkel midagi ka kogelesin, seda enam ei mäleta. Kuid Enger seal lävel tegi käega miskisuguse leevendava vihja — ja sõnas siis suhteliselt sordineeritult, kuigi kuivalt-mõrkjalt:

— Ma tean. Sind ei olnud Viljandis. Sa rändasid teatriga.

— Just nii, olin tööülesannetes. Ja sel päeval... sel teataval päeval viibisin Kosel teatri administraatorina...

— Ma tean, kordas Engeri-papa. — Sa olid seal... Kosel. Siis on sul kahtlemata ka teadmisi Kose mässust?

See lõi mind juhmiks.

— Mis... mässust?

— Noh, madinast. Sõdurid ju tulistasid püssidest. Üks mees sai surma. Sa siis sellest ei tea midagi, ah?

Momentaalselt koitis, et tõepoolest — tollal Kosel oli sõdureid. Viljandis baseeruv 5-es Suurtükiväe Grupp oli seal kandis taktilistel manöövritel. Kohtasin seal mõndagi...

Ent Enger juba jõudis minust ette.

— Kas sa tunned leitnant L-i? küsis ta.

— Tunnen küll. Teenisin ise noorsõdurina aega 5-das Suurtükiväe Grupis. Sellepärast tunnen...

— Ja tead leitnant K-et?

— Tean.

Kuidagimoodi hakkasin jumet tagasi saama. Ilmselt katsus Enger mu püüda miskisugusesse uude mõrda. Enesekaitse instinktist aetuna otsustasin ka endapoolset vasturünnakut arendada, kuigi väga nõrkadel alustel.

— Tunnen hästi ka leitnant P.-su, mainisin. — On teataval määral meie perekonnasõpru. (Olgu märgitud, et tähendatud ltn P. muutus kiiresti punaseks; ta tegi karjääri, kuna komandeeriti varsti Viljandist Moskva kanti ja hilisemal sõja-aegadel oli temast siin-seal juttu kui andekast ja teadlikust nõukogude ohvitserist).

Tolle viimase „sotsialistlikku voolu" lülitunud ohvitseri nime oli peamiselt mõeldud „aja võitmiseks" ja teema laiematele alustele venitamiseks. Igatahes taibates, et mul otsekohe siiski pole karta teekonda vanglasse, andis üha enam ja enam kindlustunnet tagasi. Kogu see suhteliselt pikk „jutlemine" Engeriga toimus väljaspool Konno korterit, teise-korra trepi nurga juures olevas väikeses esikus aknalauale toetudes. Ja kui see „intervjuu" oli läbi, lahkusin suurel määral „eriülesannetes". Kokkuvõttes kõlas see nii:

— Sa unusta nüüd kõik muu ära. Aga pane seda põhjalikumalt kirja, mida kuulsid ja nägid seal Kosel. Kõik nimed, keda teadsid ja tundsid. Ja mis nad seal tegid. Aukraadid ei ole olulised. Ning siis tood selle kõik siiasamasse, kus me praegu oleme. Koputa uksele neli korda. Ma siis tean...

Teatripääsmed võttis Enger vastu ning andis vastava allkirja.

☆

Alles päivi hiljemini kuulsin, et seal Kosel, kus neid, 5. Suurtükiväe Grupi taktikalisi õppusi peeti, oli tõepoolest olnud teatav „mäss", kus sõjaväelased löönud miilitsameestega päris tõsise lahingu maha, kus siis ka üks miilitsameestest surma saanud.) Tüli olevat alganud sellest, et grupi ohvitserid olid protesteerinud, et neile manöövritel oli opereerimiseks antud — puupakud ja palgid tavaliste kahurite asemel. See riivas kuidagi meeste relva-au. Ja läinud madinaks, millest mina teatri pääsmekassas ning seega n.ö. „kulisside taga" kohapeal väga vähe nägin ja kuulsin. Paari tutvat ohvitseri kohtasin vaid möödaminnes ja nad tundusid olevat väga „kuraažikad". Pauke ja kahurite kärgatusi ei kuulnud. Ja mis kärgatust siis puust suurtükk ära teebki...

Niipea, kui ootamatu kemplemine Engeriga oli lõppenud, ruttasin trepist alla ja tõttasin tagasi teatri büroosse. Sinna ma ladusin hunnikusse ülejäänud pääsmed ja ütlesin Härmale, et head tervist sulle!

Veel samal päeval lahkusin Viljandist.

☆

Enam kui kuu tegelesin Kesk-Eestis ühe sõbramehest loomaarsti juures (mitte Märjamaal!) tema abina ja õppisin vasikaid siia patusesse maailma aitama ning lehmadele järel-sünnitusi toimetama. Siis aga muutus rahvusvahelise poliitika taevas meie eluruumi kohal kahtlaselt ämuseks ja hakati ka kohapeal tähele panema, et mis mees see vastne abiline, loomatohter, sul õige on — ja lasksin siis ka kohe sealtki jalga. Tallinnas liitusin teatrirahvaga ning siinne laveerimine ja küllaltki kriitiline valvelolek moodustas ühe huviküllasema episoodi paosolekust. Ja siis tuli see, mida me südames ootasime: sõda venelaste ning sakslaste vahel.

Selle algus on nii selgesti meeles. Olime rännuteedel jõudnud Nõmmele, kus Klaudia Maldutise kodu taga olevas madal-männikus mängisime lambapead (ülelöömisega), sest kambas oli ka teisi laviinimesi vastava „meeskonna" kokkusaamiseks. Kostsid miskid imelikud tüminad ja plahvatused, otsekui oleks kuskil sõda käimas. Klaudia ema tuli siis lambapea mängijatele loburiga head hapukapsa suppi järele tooma ja tõi raadiost kuulnud üllatuse, et sõda tõepoolest on käimas. Eks siis partii lõppedes nihutasime endidki koju raadio lähedale ja sealt siis parajasti tuli Stalini kisamine ja kärkimine, kusjuures olulisem sisu seisnes selles, et „iga roju oma koju", kus tuleb ennast registreerida sõttaminekuks sakslaste vastu. Miskisugune „funktsionäär" liikus ka Maldutise kandis ringi ja kamandas meid kõiki esialgul keldrisse pommivarju, sest saksa lennukid olevat juba pommitanud Tallinnasadamat ja kaugel see Nõmmest pole. Kui olime keldris, tuli sama mees tagasi ja hakkas üles märkima, kes me kõik oleme ja kust me tuleme. Pererahva huvides polnud siin põhjust salata ja mainisin, et olen Viljandi mees. Sain ka kohe korralduse, et minna tagasi Viljandisse ja astu sakslastele vastu — rinne sealt poolt tulebki just. Hommikuvalgeni siiski anti aega.

☆

Hommikul avanes keldrist välja tulles üllatavalt „klassikaline" sõjapilt: mehed ruttasid kuskile — küllap siis vist ikka sõtta — kõigil pimbud-pambud seljas, mõnel naised-lapsed käevangus ahastamas, et papal sõjasõit sees...

Jätsime siis seal lahkel Klaudia kodus südamlikult jumalaga ja asusin minagi „sõjaradadele". Tallinnas läksin otsekohe „Estonia" teatrisse. Otsisin Kivikast, kelle teadsin olevat Viljandi inimese, et kutsun ta kaasa „lõunarindele" heitlema. Kivikast ei olnud, võib olla, rändaski juba Viljandi poole igatahes ükskord lõplikult kodulinna naasudes leidsin ta sealt eest. Teised, kes teatris olid, otsustasid Tallinna ja oma kunstitempli manu jääma — sedaenam, et „isakese" käsk raadios kõlaski nii, et kõik jäägu oma alalistesse asukohtadesse. Siiski hiljemini selgus, et Viljandisse oli veel pääsenud laulumees Tiit Kuusik, kellel sel ajal just pruut oli seal. Veel paar päeva sooritasin Tallinnas siia-sinna turnimist (eriandmetel sakslaste võidukas rinne pidi lähenema kiiresti) ja siis otsustavalt tagasi sinna... Engeri kanti! Sadama jaamas tahtis miilits mu äärepealt pokri pista, sest linnast pääses juba välja erilubadega, aga kui suutsin selgeks teha, et olen Viljandi inimene, kes „isakese Stalini" korralduse kohaselt ruttab ainult suurt sotsialistlikku kodumaad kaitsma oma päritolu-koha sektoris, takistusi enam ei olnud ja tulvil rong tõi mu tagasi Viljandisse.

Ei ma registreerinud ennast kuskile, pagesin kuskile „neutraalsesse" keldrisse ja unustasin Engeri, kellel oli nüüd verist tegevust Viljandi vangla õuel mõlemad käed täis...

Sealt keldrist ma tulin lagedale siis, kui sakslased olid juba kindlalt Viljandis. Trepimäe nurga kohal peatas mu sammud Viljandi linnapea Albert Vilms, kes oli juba enne mind peidupaigast väljas. Tema oma ülesannetes algas viivitamatult taas linna asju ajama ning määras mu jalamaid Viljandi viinavabriku „Alko" „direktoris". Seal ma pidin valvama, et äsja Viljandis esimeste sakslaste üksuste loetelus üks esimesi vabastajaid — luurelennukite „Storchide" lendurid ja meeskonnad viina eest korralikult maksavad. Ja — kuigi absoluutsed võitjad ja vallutajaid — seda need pikad, sihvakad lendurid tegid ka ülima täpsusega: saksa raha kogunes viinapoe kantselei nurka kena hunnik...

Engeri afäär vajus unaruse hõlma. Oli nagu paha unenägu. Kuni nüüd ajalehtede teated sellest Valdekust või Valdekist, kes salakuulamise pärast vangistati, türmi mõisteti ja siis taas venelastele välja vahetati, taas mälukambri väravad avas. Ning kus nii elavalt meenus, kuidas me mullu seal Evald Konno kodu lävel silmsilma vastu seisime: ühel pool „Ugala" teatri „administraator" nimega „Tihane" ja teisel pool — „assistant to the undersecretary general of the United Nations"...

ILMUS

TERR „KUNGLA" juubelialbum

KUNGLA 30

Hind $15.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Sobiv kink nii noorele kui vanale.

Saadaval „Meie Elu" talituses

Eesti Majas, 958 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4K 2R6

AARIO A. MARISTIL VALMIMAS PRANTSUSKEELNE TEOS TEATRIST

Aario A. Marist kirjutab Montrealis 1200-leheküljelist teost lavateadusest. Nagu ta ütles jutuajamises „Meie Elule", kestis töö kolm aastat liberaalide valitsuse regulaarsel toetusel ja kolmas kõide on lõpetamisel.

— Käsitan selles bütsanti teatrit ja uuendusi antiik-kreeka tragöödiate esitamisel. Pean selleks sõitma Istambuli, kus ortodokskloostrites leidub rohkesti arhiivmaterjali. Ateenas on mulle abiks näitlejatar Melina Mercuri, kes on nüüd Kreeka parlamendiliige. Valitsus maksis mulle varem reisi Pariisi ja Iisraeli, kus Gaza linnas sai alguse pantomiim 520 aastat enne meie ajaarvamist. Prantsusmaa pealinnas kontrollisin rahvusraamatukogus täpseid kuupäevi jne.

— Millised on võimalused selle töö kirjastamiseks?

— "Teatriteadus" võinuks juba ilmuda Stanke International kirjastusele. Stanke on leedulane ja mu sõber, kuid ta tahtis esimest köidet anda välja kolmes osas, mis mulle ei meeldinud. Võibolla oli tal siiski õigus, sest teost levitatakse kõigis prantsuskeelt kõnelevates maades ja nii oleks ta olnud kergem omandada, eriti majanduslikult halvemas olukorras olevatele noortele.

Nüüd on käsikirjaga soovinud tutvuneda Lafon kirjastus Pariisis.

— Ja tele mälestusraamat, millest katkeid ilmus meie lehes?

— „Õnn päikese lõpus" eestikeelne käsikiri on valmis ja enamik tõlgitud ka prantsuskeelde. „Meie Elus" ilmunud üksikud väljavõtted muidugi ei anna ülevaadet minu elutööst teatrilaval. Duncani rühmast lahkudes olin aasta Odeoni teatris, siis aasta Viinis, maailmakuulsa Charles Dullini ansamblis, kelle jäljed on markantselt prantsuse teatri ajaloos. Siis mu oma teatristuudio loomine, millest kujunes mu esimene ansambel. Uue Pariisi kunstiteatri nime all andsime etendusi 60 km. kaugusel Pariisist. Ka Alexander Aspel viibis seal kogu suve.

Viljakas teatrielu viis kokku kaasaegsete kuulsustega, mis jätnud jäljed mu kujunemisse, kohtumised nimekate kultuuriinimeste ja poliitikategelastega.

— Kas need kontaktid on ka jatkunud?

— Olen olnud ühenduses mitmetega ka nüüd. Gloria Swanson helistas mulle mõni kuu tagasi New Yorgist ja meenutasime meie esimest kohtumist Montparnassil. Mu endine naine, näitlejanna Yvonne Printemps, kirjutas Pariisist. Paljud on muidugi lahkunud igaviku teele ja neist jäänud ainult mälestusi, pilte ja kirju mu arhiivi. Oleks kahju, kui need väärtuslikud dokumendid kord lähevad kaduma.

— Tele teatrikarjäär kujunes Pariisis. Mis põhjustas asumise Kanadasse?

— Mu tulek siia juhtus n.ü. „kogemata". Abiellusin ühe Quebeci prantslannaga, kes oli tuntud näitlejana ja ajakirjanik. See oli õnnetu abielu, nii nagu oli õnnetu samm asumine Quebeci. Pöörasin selja „Valguse linnale" ja sattusin ühe mahajäänud kultuurivaese rahva hulka. Ma ei suuda enesele kunagi andeks anda seda eksisammu.

— Mida tahaksite ütelda eesti teatritegelastele ja teatripublikule?

— Ma pole kunagi olnud „prohvet omal maal", kuid pikad ja mitmekesised kogemused annavad julgustuse soovitusteks. Noorena juhtus nii, et saabudes Pariisist tolleaegse Estonia direktori Anton Kasemetsa kutsel, mängisime „Waterloo silla all" ja sain kogemata Kuressaare teatri direktoriks. Aasta sellel kohal olles näitas eestlaste ainulaadset huvi teatri vastu, millest hiljem kirjutasin Pariisi ajalehtedes. See kõik tundus prantslastele võimatuna. Kuressaares elas sel ajal 4500 inimest, kuid meie andsime 300 kohaga saalis nädalas korra etenduse — alati täismajale. Iga lavastus pidas vastu 25—30 etendust, kuna tegime ka ringreisi. Repertuaar tuli koostada väheste tegelastega näidenditest. Mängisime „Vaese mehe ututall", „Uputus" jne. Torontos on palju enam eestlasi. Saal võiks olla näiteks Eesti Maja oma. On küllalt näidendeid kus vähe tegelasi.

Soovitasin Torontos viibides Claudeli „Vahetust" Marie Underi tõlkes, kus ainult neli tegelast. Andsin selle näidendiga ringreisil läbi Prantsusmaa ja piiririikide 270 etendust.

Eesti näitlejad Torontos on suurepärased. See on suur kultuurne varandus paguluses. Arvan, et iga lavastus mis esitatakse Torontos peaks „mängitama sisse" väiksemates keskustes. Mainisin juba „Uputust", mis oli ka Estonia kavas. Minu arhiivis on isegi selle eestikeelne tõlge. Olgu veel nimetatud Hugo Betti „Kitsede saar" ja leidub teisi sobivaid. Meie rahva teatrikultuur ja publiku teatrihuvi on sammunud teistest rahvastest ees.

Noorena olin heas kontaktis Ameerika tähtsa näitekirjaniku O'Neill'iga kes Prantsusmaal viibides kuulas minu seletusi Eesti teatrist. Hiljem tema lesk Charlotte kirjutas minule: „Eesti austas minu meest, esitades „Oi nooruse" ja „Ihad jalakate all". Pariisi lavastus sellest tegi mu mehele häbi."

AATOMI SAASTA PROBLEEM

BEN MALKIN,
„Canadian Scene'i" Ottawa kaastööline

Peagu otsekohe pärast oma nimetamist uueks energiaministriks, pühendus Ray Hnatyshyn suurema osa oma tähelepanust aatomienergia probleemidele ja kutsus ellu nende probleemide põhjalikuks uurimiseks erilise parlamentaarse komitee. Suur hulk informatsiooni elektrijõujaamade kohta on nüüd juba avalikkusele teada. Aatomenergiaga seotud õnnetus Pennsylvanias Three Mile Islandil möödunud kevadel tõi aatomitööstuse hädaohtlikkuse aga kogu maailma silmi ette.

Aatomi-rektorite hädaohtlikkus on praegu pakitsevaks probleemiks, mis ootab kiiret lahendust, kuid samuti ootab lahendust pikaajaline probleem, nimelt mis teha aatomitööstuse jäätmega. 1977. a. detsembris andis selle kohta aru alamkojas tolleaegne energiaminister Alastair Gillespie, kes mainis et praegune süsteem aatomitööstuse jäätmete „uputamiseks" basseinidesse on kasutatav vaid lühemat aega, 80-ndate aastate lõpuni. Pärast seda tuleb aga otsida uusi meetode aatomijääkidest lahti saamiseks. Need meetodid peaksid aga siis juba olema permanentse iseloomuga.

Selle probleemi lahendamisega on juba algust tehtud ja uurimised sel alal jatkuvad. Atomic Energy of Canada kutsus ellu erilise nõuandva kogu aatomi jäätmete alal. See komitee otsib praegu palavlikult paika, kuhu matta või paigutada aatomitööstuse jäätmed, mis püsivad raadioaktiivseina tuhandeid aastaid. See paik nende hoidmiseks peab olema niisugune, kuhu ei pääse ligi ei vesi ega õhk ega maa, missugused elemendid edasi kannavad raadioaktiivsust.

Selle komitee liikmed valiti teaduslike kogude poolt nagu Canadian Geoscience Council ja Canadian Institute of Mining and Metallurgy. Suure osa komitee liikmeist töötavad teaduslikul alal mitmesuguste ülikoolide juures.

Töö sel alal jatkub. AECL alustas kahe-aastast uurimisprojekti Antikokan ümbruses lääne Ontarios ja on teostanud puurimisi Chalk Riveris, Ontarios, kus asus kanada aatomireaktori orgiginaalaluskoht. Puurimisi on teostatud ka Whiteshellis Manitobas.

Nende puurimiste sihiks on leida kaljude formatsioonis kohti kuhu võiks puurida reservuaare, mida nimetatakse plutoonideks. 1982. a. tuleb vaatluse alla kaheksa eritüüpilist plutooni, kuigi selleks ajaks on olemas vähemalt sada plutooni, mis on sobivad aatomijäätmete hoidlaks.

Tegelikult arvestab AECL, et kanada kaljuformatsioonides leidub selle aja peale vähemalt 1,500 plutooni, mis kõik osutuksid sobivaiks aatomijäätmete hoidlaiks.

AECL otsib plutoone, mis oleksid täiuslikud oma kujunduselt, kus ei leidu ühtegi pragu. Selleks tuleb uurida läbi kaljuformatsioonide mitmesugused kihid, sest eriti erikihtide ristumiskohtadel võib leiduda pragusid. Kaljuformatsioonide kiht, mida nimetatakse Canadian Shield, on eriti sobiv moodustis, kuna ta näib olevat raadioaktiivsusele mitte alluv, seega ei ole karta, et raadioaktiivsete jäätmete läbiimbumine maapinnale võiks toimuda.

Samuti toimuvad mitmetes teistes maades samasugused uurimustööd, näib et eriliselt pakub huvi teadlastele vanade soolakaevanduste uurimine, kuna need võivad osutuda sobivaiks aatomijäätmete hoidlaiks. Kui kaevanduses leidub soola, siis tähendab see seda, et seal puudub vesi. Ja kui vesi puudub, ei ole raadioaktiivsetel jäätmetel võimalik edasi pääseda ja ümbruskonda nakatada. See on muidugi ainult üks võimalus.

Rootsis toimuvad katsed on aga jõudnud välja ühe päris uue menetluse juurde. Rootsi teadlaste arvates on võimalik aatomijäätmeid ja saaste hoida erilistes anumates, mis on valmistatud sünteetilisest korundumist, see on materjal, mis on umbes sama kõva ja vastupidav kui teemant. Rootslased on aatomisaaste edukalt paigutanud niisugustesse anumatesse ja nad on veendunud, et see leitis on tänapäeval mööduandev, kuna sünteetilise korundumi eluiga on palju pikem kui ükskõik missuguste raadioaktiivsete produktide oma.

Parlamentaarne komitee on vaid üks organ, kes tegeleb raadioaktiivse saastu küsimusega. Selle komitee töö on muidugi väga oluline, kuid sama oluline või ehk veelgi olulisem on informatsiooni vahetus, milles minevikus esines suuri lünki. Minister Gillsepie ütles komiteele näiteks, et York ülikooli poolt tehtud uurimus näitab (uurimus pärineb a. 1976), et 50% kanadlasi ei ole üldse teadlikud, et elektrijõudu saab toota aatomienergiast.

15% elektrijõudu Ontarios tuleb nüüd uraaniumist. Kogu Kanada kohta on see arv 17%. Õnnetusjuhtum Three Mile Islandis on aga aatomijõujaamade hädaohtlikkuse avalikkuse ette toonud. Ei saa olla mingit kahtlust, et järgneva 20. aasta jooksul tõuseb elektrijõu tootmisel aatomijõu osatähtsus ja seepärast on primaarse tähtsusega leida sobivat paika aatomijäätmete hädaoh-u tuks paigutuseks, sest aatomienergia on meie tuleviku energiaallikas.

Reisid ja puhkus

„WARDAIR" MÜÜB ODAVAID LENNUPILETEID FLORIDASSE

„Wardair" võistleb „Air Canadaga" sõiduhindadega, müües odavaid lennupileteid Floridasse eeloleval sügisel.

Alates 2. novembrist kuni 2. dets. „Wardair'i" lennupiletid edasi-tagasi sõiduks Floridasse maksavad $119.— ja lastele 2—5 aastani $89.—. Hinnad on võrdsed „Air Canadaga", kuid odavahinnaline sõiduaeg on pikem. „Air Canada" odavahinnaline sõiduaeg väljasõiduks lõpeb 23. novembril.

Mõlemal lennukompaniil on selle müügi juures mõned kitsendused. Reserveerida tuleb vähemalt 30 päeva varem. Tagasilend mitte enne 7-päeva ja ülemmääraks on 30 päeva. Sõiduhind peab olema tasutud hiljemalt 30. augustiks.

RAUDTEE SÕIDUKAART

„VIA Rail" võimaldab raudtee sõidukaardi ostmise, mis varemalt oli võimalik ainult turistidel, nüüdsest peale ka Kanada reisijaile.

See sõidukaart võimaldab piiramatut reisimist raudteel teatava aja kestel, samuti kui on seda teinud juba pikemat aega „Eurail".

Saadaval on 5 liiki kaarte. Kõige kasutatavam on praegu kaart millega on võimalik sõita piiramatult Kanadas kõigil VIA alla kuuluvatel liinidel. Hind 22-päevase kaardi eest $240.— ja 30 päevase eest $280.—.

$180.— eest on müügil kaart mida saab sõiduks kasutada Lääne- või Ida-Kanadas, aga mitte mõlemis.

Tuleb meeles pidada, et kaart on maksev ainult harilikus vagunis. Magamisvaguni kasutamise eest tuleb juurde maksta. Rongides kus koha reserveerimine on vajalik (Turbo) tuleb ette telefoneerida.

Vaatamata sellele, et käesoleval suvel kasutatakse puhkustele sõitmiseks enam raudteed kui varem, on siiski võimalik veel raudteepileteid saada ja isegi „Transcontinental"-sõiduks.

KANADA VAJAB ENAM LENNULIINE

„Nordair" hoiab käigus kaks DC-8 lennukit mida kasutatakse „charter"-lendudeks lõunasse. „Air Canada", kes hiljuti ostis selle ettevõtte, otsustas need algul müüa. Sellega olekssid aga puhkusele sõidud tunduvalt kallimaks läinud, kuna oleks pidanud kasutama harilikke lennuliine.

Niikaua kui „Wardair" ja „Ontario Worldair", (mõlemad on charter-lennu kompaniid) võistlevad hindadega „Air Canada" ja „CP Air" vastu, on reisijatel võimalik saada odavamahinnalisi lennupileteid.

Kui aga praeguse võistluse tagajärjel need tegevuse peaksid lõpetama, siis ootab reisijaid ebameeldiv üllatus sõiduhindade osas. Kolm Kanada väikest lennuliini on avaldused sisse andnud charterlendudeks. Jääb vaid loota, et Transport Commission need jaatavalt otsustab.

Mõlemad suured „Air Canada" ja „CP Air" ei ole huvitatud charterlendudest, minnes võibolla välja seisukohast, et mida vähem võistlust sellel alal, seda enam on võimalusi müüa lõunasse sõitjatele lennupileteid normaalse hinnaga.

Seepärast on tervitatav, et uusi ettevõtteid kavatseb charterlendude alal tegevust alustada.

Hans Kivi

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-päranduseд on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

ARMAST

ALEKSANDER VALM'I

sündinud 6. oktoobril 1911 Eestis
surnud 2. augustil New York'is

mälestavad kurbuses

ABIKAASA
ja
LAPSED perekondadega

ARMAST SÕPRA JA RISTIISA

ALEKSANDER VALM'I

mälestavad sügavas leinas

KONSTANTIN ja ANDRES PROZES
perekondadega

LAHKUS OOTAMATULT MEIE UNUSTAMATA ARMAS

ERICH ASER

sünd. 4. aprillil 1906 Tallinnas
surn. 7. augustil 1979 Montrealis

mälestavad valusas leinas

ABIKAASA
õde HERMI VOODER
abikaasa vennanaine LINDA PIILE

LUGUPEETUD JA ARMASTATUD KAUAAEGSET ESIMEEST

ERICH ASER'IT

mälestab sügavas leinas

MONTREALI EESTI SELTSI JUHATUS ja LIIKMESKOND

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

ERICH ASER'IT

mälestavad vaikses leinas

EDGAR HEINSOO
ERIKA ja ALFRED KURLENTS
ARMI ja PAUL SANDER

AMEERIKA KRISTLIKUD NOORED KOMMUNISTIDE KÜLALISED TALLINNAS

STOKHOLM — YMCA — Noorte Meeste Kristliku ühingu (ameerika) ja N. Liidu noorsoo-organisatsioonide (NOK) traditsiooniline „desarmeerimisseminar", nagu Tallinna lehed teatasid, avati 11. juunil „Viru" hotellis. See kestis viis päeva ja kummagilt poolelt võtsid osa 10 delegaati. Ameerika delegatsiooni eesotsas oli YMCA keskjuhatuse liige John Fisher.

YMCA (Noorte Meeste Kristlik Ühing) nimelühend oli Tallinna lehtedes küll õigesti ära toodud — täpselt sama lühendit kandis ka Eesti iseseisvusaegne vastav organisatsioon, — kuid nüüd oli see tõlgitud mõnda: „USA Noorte Kristlaste Assotsiatsioon".

Seminar oli arutanud võidurelvastuse piiramise ja muid n.n. rahuvõitlusega seotud küsimusi. Pidulikul vastuvõtul Tallinna komsomoli Komitees esimene sekretär Donald Visnapuu on külalistele selgitanud eesti komnoorte ajalugu. Ameerika noortele korraldati sõprusõhtuid ja tutvustati Tallinna mitmesuguseid asutusi.

Tallinnast viidi külalised Narva sealseid vaatamisväärsusi imetlema ja siis Narva-Jõesuhu n.n. rahvusvahelisse noortekeskusse. (Rahvusvaheline „üleliidulises" mõttes).

See oli küll 40 aastat tagasi kui YMCA ja samade põhimõtetega naisorganisatsiooni YWCA liikmeid viibis viimati Eestis, sealse YMCA ja YWCA külalistena. Noorte Meeste Kristlik Ühing ja Noorte Naiste Kristlik Ühing olid esimeste organisatsioonide hulgas, mis suleti kommunistide poolt 1940 aastal ja nende aktiivsed liikmed sattusid tagakiusamise alla „rahvusvaheliste sidemete" pärast.

Nüüd võtsid YMCA delegatsiooni vastu nõukogude komnoored ja okupeeritud Eesti komsomoli peamees pajatas neile „oma vabariigi" edusammudest punaste lippude all. Ameerika YMCA nüüdsed liikmed ei saanud teada, et nende organisatsiooni intsiatiivil ja otsesel toetusel ellu kutsutud Eesti NMKÜ etendas kord väga silmapaistvat osa eesti organisatsioonide hulgas ja hävitati selle võimu poolt, kes neid nüüd Tallinnas pidulikult vastu võttis.

(„Teataja")

KANADA EESTLASED KIITSID ELU KODUMAAL

STOKHOLM — Tallinnas ilmuv „Kodumaa" nr. 25, 1979) avaldas kirjutuse „Eestit peab nägema oma silmaga." Loeme, et Endel Jaakson ja Robert Liiv Vancouverist viibisid Tallinnas. R. Liiv on Kanadas sündinud. E. Jaakson põgenes Hiiumaalt 35. a. eest.

„Kodumaast" loeme:

„Et nii kauaks võõrsile satun, seda ei võinud küll ette aimata," meenutas tookord Endel Jaakson, astudes üle nii paljude aastate jälle sünnimaa pinnale. „1944. aasta varakevadel olin kodusaarelt lahkudes veendunud, et hiljemalt sügiseks taas tagasi olen. Oli ju sakslaste abiteenistusse värbamise eest saarelt ihtsam üle mere pageda, kui kusagil lähedal varju otsida."

Ent päevadest said kuud ja aastadaastatest aatakümned..."

Meile on küll selge, miks Endel Jaakson 1944. a. sügisel tagasi ei läinud — aga „Kodumaale"? Miks ta nende arvates tagasi ei tulnud, kui punavägi Eesti teistkordselt okupeeris? „Kodumaa" jätkab:

„Kolmkümmend viis aastat on Endel Jaakson söönud töömeheleiba võõrsil — algul Rootsis, kus kõikvõimalike juhuslike tööotsadega end „vee peal" tuli hoida, hiljem aga juba Kanadas, kus alaliseks eluasemeks sai Vancouver ning alaliseks ametiks elektrikutöö, millele Endel Jaakson on jäänud truuks tänaseni. Üksnes töö oli see, millele rajanes kogu Endel Jaaksoni elu võõrsil."

Jaa muidugi — tööle, sest vaevalt kodumaalgi saanuks tööta eksisteerida. Seda ei usu ka E. Jaakson kui ta ütleb:

„Jah, tööd peab elus ikka tegema. Teisiti ei saa."

E. Jaakson võttis seekordsele reisile kaasa 21-aastase Robert Liiva, kelle isa peab farmi Vancouveri lähedal, seega Soveti mõistes „kulak".

Robert Liiv on — „Kodumaa" andmeil — ütelnud:

„Eesti meeldib mulle väga, tahaksin tingimata siia jälle tulla. Mulle meeldib siin kõik — Tallinn on ilus, inimesed on lahked ja sõbralikud. Unustamatud olid kohtumised sugulastega, keda mul on Eestis õige palju — Hiiumaal, Haapsalus, Valgas jm. Muljed, mis siit kaasa viin, on kõige paremad!"

„Teataja"

TERMOMEETRID
Celsius/Fahrenheit
$2.50 pluss O.S.T.
saadaval
„Meie Elu" tallituses

Erich Aser

IN MEMORIAM

7. augustil 1979 varises ootamatult manalasse Montreali eestlaskonna üks tugisambaid — Erich Aser. Mehed, kes astunud juba üle 70-aasta läve, lasevad tavaliselt ohjad pikkamööda lõdvemale, et tagasihoidlikult nautida oma vanaduspäevi. Mitte aga Erich Aser, kes Montreali Eesti seltsi esimehena oli kuni viimseni kantud suurest energiast ja nooruslikust töötuhinast, mis ühenduses vastutustunde ja organiseerimisandega andis alati tõhusaid tulemusi.

Erich Aser sündis Tallinnas 4. aprillil 1906 postiametniku pojana. Keskhariduse omandas ta Jakob Westholmi gümnaasiumis ja Tallinna kolledzhis, mille järgi 1925. a. astus Tartu ülikooli õppima majandusteadust. Kuigi ülikoolis õppimise ajal oli ta ühtlasi ka ametnikuks postivalitsuses ja hiljem Eesti Rahvapangas, lõpetas ta ülikooli juba 1930. aastal. Kaks aastat hiljem astus ta Pikalaenupanga teenistusse pearaamatupidaja abina, 1941. aastal ülendati ta sealsamas pearaamatupidajaks. 1943/44 tegutses ETK-s kaubandusinspektorina. Tulid väga segased ajad, ja Erich Aser siirdus Soome, kus leidis rakendamist Elanto suurfirmas. Meil kõigil läbielatud 1944 põgenikevool viis kadunu Rootsi, kus ta peatus mõned aastad Gävle's ning hiljem Stokholmis, kus temast sai üleriigiliselt tuntud Nynäs Petroleumi teenistuja. 1950. aastal seisis ees uus elukoha vahetus ning Erich Aser emigreerus Kanadasse, jäädes püsivalt peatuma Montreali. 1951. aastast kuni pensionileminekuni 1977. a. lõpul töötas ta Bank of Montreali peakontoris, tõustes seal viimati välisraha osakonnas juhtivale kohale.

Erich Aser oli majandusteadlane ja majandusprobleemidesse süvenes ta alati temale omase innu ja põhjalikkusega. Sellelt alalt on temalt ilmunud hulk artikleid ajakirjanduses. Väärib märkimist, et ta oli aktiivne liige Majandusteadlaste Seltsis Eestis ja Rootsis. Kuulunud Eesti Rahvusnõukogusse Rootsis, oli ta selle majandusjuht 1948—1950.

E. Aseri huvid ei piirdunud kaugeltki mitte ainult majanduslike küsimustega, ei ,tema laia silmapiiri mahtusid paljud ühiskonna probleemid, nagu poliitika, sotsiaal- ja kultuurelu, demokraatia saatus, jne. Kadunu reisis palju, tegi sporti, harrastas laulu ja temassé imbus enam ja enam elutarkust, kogemusi ja ettenägevust. Kodumaa saatus oli talle alati südamelähedane ja vähe on neid, kes paguluses on annud nii suure panuse eestlaskonna vaimu ja tahte vitaliseerimiseks.

Erich Aseriga on Montreali eestlaskond kaotanud oma seltsi kauaaegse populaarse esimehe, Meestelaulu Seltsi lauljad oma esimehe, kõik noored ühes skautidega oma põlise sõbra. Kaduviku teele on läinud kõikide rahvuslike ürituste kaasalööja. Ü/S Liivika mälestab teda kui üht oma vanemat liiget, kes juba 1926. a. saadik on seal kaasa löönud aktiivse kaasvõitlejana ja sõbrana.

Puhka rahus, armas Erich, seda oled sa täielikult ära teeninud.

J. Ülavere

„Erich Aseri ülim siht oli teenida oma rahvust..."

Meil ei ole kerge kaotada ühtegi meie väheste ridade hulgast, ent mõnevõrra raskem on kaotada kedagi, kes on pühendanud end oma ühiskonna teenimisele. Seesuguse kaotuse sügavus oli ilmne Erich Aseri ärasaatmisel Montreali Jaani kirikus möödunud neljapäeval ja tema muldasängitamisel Roxboro eestlaste kalmistul. Matusetalitus tulvil kirikus kujunes haaravaks tunnustusavalduseks lahkunule. Õpetaja Heino Laaneots väljendas seda ilmekalt: „Tõde on, et inimene on see, mida inimene teeb — üht inimest kui isikut saame tõeliselt tundma ainult tema tegude kaudu. Erich Aseri ülim siht oli teenida oma rahvust, ja me tunneme teda parimini selle järele — tema teod käivad tema järel." Järelhüüu kadunule pühendasid üliõpilasselts Liivika nimel Jaanus Ülavere, Montreali Eesti Seltsi nimel Hugo Muru, Montreali Eesti Meeslaulu Seltsi ja Eesti Korporatsioonide Liidu nimel Julius Ridal, Montreali Eesti Segakoori nimel Uno Ranne, Balti Liit Kanadas nimel Peeter Mõldre, kadunu sõprade nimel Eduard Võsu ja Montreali eesti noorte nimel Helle Vaus. Mõlemad Montreali eesti koorid Karl J. Raudsepa juhatusel pühendasid lahkunule laulupalve. Pikk leinajate rida lausus oma viimase vaikse jumalagajätu ning ühines leinas kadunu abikaasa ja õega.

Ivar Ivask
„ELUKOGU"
Hind $10.00
Postiga tellides lisandub saatekulu.
müügil „Meie Elu" tallituses
958 Broadview Ave., Toronto,
Ontario, M4K 2R6

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

Pühapäeval, 19. augustil jumalateenistust ei ole.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 26. augustil kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID suveperioodil neljapäeviti kl. 6—8 õhtul. Telefoniteel: 483-4103, 483-5847 ja 1-355-2777.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik,
Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 19. augustil kell 2.30 p.l. VABAÕHU JUMALATEENISTUS GEORGINA EESTLASTELE perekondade Hõbe-Põdra talus (Hwy 48 ja Royal Beach Rd). Laululehed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kl. 6—7.30 õ. kodus, muul ajal vastavalt kokkuleppele.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough.

VABAÕHU JUMALATEENISTUS SIMCOE kaldal perekond A. Randsalu juures on pühapäeval, 19. augustil kell 12 päeval. Jumalateenistusele järgneb einetaimne. A. Randsalu kodu asub Oro tee 9 juures.

Septembrikuus alates jätkuvad jumalateenistused 1., 3. ja 5-dal pühapäeval, kell 1.30. Esimene sept. kuu jumalateenistus on 2. sept. kell 1.30.

Augustikuu esimesel poolel on õpetaja kättesaadav telefonil 1-519-371-0068.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutl. Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Pühapäeval, 19. augustil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad Uudo Reebs Austraaliast ja dr. Mart Leesment.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 19. augustil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad J. Sepp ja jutl. E. Saraoja.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 26. augustil JUMALATEENISTUS kell 6 õ. Teenivad usuteadusliku instituudi kandidaadid Albert Roost ja Hans Kivi.

Pühapäeval, 2. sept. JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Külalisõpetaja Elmar Pähn.

ÕPETAJA KÕNETUNNID juuli ja augustikuu jooksul kokkuleppel.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 19. augustil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Külalisõpetaja. Kell 6 õ. VÄLISMISJONI ÕHTU.

Kurbuses mäletab oma vilistlast

ERICH ASER'IT

sünd. 4. aprillil 1906
surn. 7. augustil 1979

Ü.S. LIIVIKA KOONDIS KANADAS

Mälestame leinas armast

ERICH ASER'IT

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI MONTREALIS

Lugupeetud abiesimeest Montrealist

ERICH ASER'IT

mälestab

EESTI LIIT KANADAS

Meie kauaaegne esimees

ERICH ASER

mälestab leinas

MONTREALI EESTI MEESLAULU SELTS

Armast sõpra

ERICH ASER'IT

mälestab sügavas leinas

MONTREALI EESTI NOORTE GRUPP

Armast

ERICH ASER'IT

mälestavad

AIME ja PEETER MÖLDRE
ALLY ja PAUL URVANDI
SALME ja KARL UTSAL

Armast sõpra

ERICH ASER'IT

mälestavad leinas

PAUL ja TANNI KENTS
INNAR ja HILJA TEOSE

Armast ristiisa, head sõpra

ERICH ASER'IT

mälestavad leinas

ANDRES VÕSU
HELEN ja DAGMAR VÕSU

Lugupeetud Montreali Eesti Seltsi esimeest

ERICH ASER'IT

sünd. 4. aprillil 1906
surn. 7. augustil 1979 Montrealis

mälestavad kurbuses

ERICH KÕIV abikaasaga
ERNST TIIVEL abikaasaga

Armast onupoega ja vanaonu

ERICH ASER'IT

mälestavad kurbuses

MEERY KAAMAN perega Rootsis
KARRIE BATASKOV
ja OMAKSED Floridas

Head naabrit ja sõpra

ERICH ASER'IT

mälestavad leinas

R. KENT abikaasaga
E. LEETMAA abikaasaga
H. LESTAL abikaasaga
H. METSA abikaasaga
V. POOLA abikaasaga
K. ROSENHEYN

Lahkunud armas sõber

ERICH ASER

mälestavad sügavas leinas

MARJE, MARY, ILMAR ja LEX SOOM
MARTHA VALVUR
DAGMAR ja EERIK KOKKER

Armast venda

ALEKSANDER VALM'I

sünd. 6. oktoobril 1911 Saaremaal
surn. 2. augustil 1979 „Omal Saarel"

mälestab leinas

BORIS perekonnaga

Kauaaegset teatrisõpra

ARNOLD SEPP'A

leinavad

RIINA REINIK
RUDOLF LIPP

Head sõpra ja koolivenda

ARNOLD SEPP'A

mälestab

perekond PEHAP'id Torontos

Kallist

ARNOLD SEPP'A

mälestab

EESTI RAHVUSLASTE KOGU

Minu suurim tänu kõigile, kes minu armsa abikaasa ja isa

VOLDEMAR'I

viimsele teekonnale saatmisest osa võtsid ja lilledega tema puusärki kaunistasid. Eriti südamlik tänu õpetaja Andres Taulile matusetalituse, Raimond Trallale ilusa laulu ja konvendi Tartuensise kaaslastele ilusa ärasaatmise eest. Suur südamlik tänu oma õele Ellen Kuusknele ja tema perele kaasaaitamise eest.

MILANDE ja PEETER LIIMA

Eesti arst valvekorras

18. ja 19. augustil
dr. M. Leesment 481-6834
25. ja 26. augustil
dr. H. Tari 922-3824

KORTERID

MÖBLEERITUD TUBA

üürile anda väikese keeduruumiga Avenue Rd. ja Cottinghami rajoonis. Helistada tel. 924-1351.

R. S. KANE Ltd.

MATUSEMAJA

4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

OPTIKUD

J. RATAS

Optika- ja Kellasepaärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251

PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.

KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

JURISTID

ENN ALFRED

ADVOKAAT — NOTAR

Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777

24-tundi telefonivalve

Murray E. Newbigging

MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU, PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

„Meie Elu" hilinenud kättesaamise puhul palume allolev kupong välja lõigata ja täidetult saata „Meie Elu" aadressile.

To: Estonian Publishing Co. Toronto Ltd.
Estonian Weekly „Meie Elu"
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

COMPLAINT TO THE POSTMASTER GENERAL OF CANADA

We subscribe to the Estonian Weekly „Meie Elu" — „Our Life"

Subscriber's name .....

Address (please type or print) .....

..... Postal Code .....

Estonian Weekly „Meie Elu" number ....., dated on .....

..... 1979 and mailed one day earlier from Toronto, was delivered by mail to my address on ..... 1979. This is ..... days after posting.

Usually issues of the "Meie Elu" have been delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. We would appreciate more rapid and normal postal service in the future.

Yours truly,

....
(Date of complaint) (Signature)

Aleksander Raudsepp 95 aastane

Koolimees Aleksander Raudsepp pühitseb haruldast juubelit: 20. augustil saab ta 95 aastat vanaks. Haruldane vitaalsus. Erakordne huvi kõige selle vastu, mis maailma sees on. Tugev füüsiline konstitutsioon, mis on võimaldanud temale ikka vastu panna.

Alles see oli, kui tema sulest ilmus perioodilisi kirjutusi astronoomia teemadel, kõik huvitavad ja õpetlikud. Ka siin jäi ta ustavalt õpetajaks, koolimeheks, mis on olnud tema kutsumus läbi pikkade eluaastate: anda teadmisi järeltulijaile. Ta kasutas oma aastaid ise üha õppides, et seda siis teistele edasi anda. Ta selge elumõte, carpe diem — kasuta aega, iseloomustab tema elu koolipoisist kuni tänaseni.

Oleks nagu sümboolne, et Aleksander Raudsepp on sama vana, kui meie sini-must-valge. Raudsepp sündis 20. augustil 1884 Aru (hiljem Konguta) vallas Tartumaal. Esimene sini-must-valge õnnistati 22. mail 1884 Otepääl, Nii pidi ta õige lähedane olema tollele eesti rahva ärkamisele, mis käis koos sini-must-valgega. Ta on kandnud seda vaimu läbi kogu oma eluaastate ja tegeliku võitlejana I Maailmasõjas ja E. Vabadussõjas teenis välja kapteni auastme. A. Raudsepp on abielus Elsa Raudseppaga, sünd. Jõks. Sellest abielust on sündinud kolm last.

Juubilari koolitee viis teda Aru ministeeriumi koolist Pärnu gümnaasiumi, Tartu ülikooli õigus- ja matemaatika teaduskondadesse, viimase lõpetas ta 15. 10. 1915. Algkooli ja gümnaasiumi vahel lõpetas ta ka Tartu Õpetajate seminari (1905) kutselise pedagoogina. Nii oli juubilar valmis oma tööks koolipõllul: matemaatika õpetaja Viljandi Poeglaste gümnaasiumis 1918; Võru poeglaste gümnaasiumi direktor 1918—1920; Tartu Eesti Noorsoo Kasvatuse tütarlaste gümnaasiumi direktor 1921—1923 ja õpetaja 1922—1924; Tartu maavalitsuse haridusosakonna juhataja ja hiljem koolinõunik 1922—1925; Tartu Tehnikagümnaasiumi direktor 1928—1930; Tartu Poeglaste gümnaasiumi direktor 1930—1934; Valga Ühisgümnaasiumi direktor 1934—1939; Petseri Riikliku gümnaasiumi direktor 1939—1949; vahepeal enamlaste poolt vallandatud, kuid õpetajana ametis olnud.

Paguluses: Lüübeki Eesti gümnaasiumi matemaatika õpetaja 1945—1947; Lingeni Eesti gümnaasiumi matemaatika õpetaja 1947—1950. Sellele aukartustäratavale loetelule lisandub tema tegevus ühiskondlikul alal paljudes seltsides. Ta on avaldanud artikleid ajalehtedes. Ta on olnud alati väljaspool parteilist kuuluvust, kuid on teatud perioodil tegeliku vabadussõjalasena pooldanud vapside liikumist, et tasakaalustada erakondade poliitilist intrigeerimist. Asus Kanadasse üle Saksamaa ja Inglismaa. Ning on lõpuks veetnud siin oma vanadusaastaid oma abikaasa seltsis, kunagi kaotamata huvi inimeste, sündmuste, arengute ja ühiskondlike nähete vastu. Ta kuulub 1911. aastast Eesti Üliõpilaste Seltsi.

Lugupeetav koolimees on tema auväärsel tähtpäeval väärt meie kõikide südamlikku käepigistust ja õnnitlust. Neid käsi ei ole palju, kes nii kaua ja ustavalt on teeninud eesti rahvast, nagu seda on teinud meie seekordne juubilar.

V.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

KUHU MINNA?

☆ Neljap., 16. aug. „Estonia — Western Civilization Outpost". Valguspildid ja helilint, algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is.

☆ Reedel, 17. aug. dr. Taavo Virkhausi loeng „Kammermuusika Eestis" algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is.

☆ Laup., 25. augustil Saarlaste Suvepäev Jõekäärul algusega kl. 12 p.

☆ Laup., 25. augustil Põhja-Ameerika eesti sõjameeste kokkutulek Seedriorul algusega kl. 12 päeval.

☆ Pühap., 26. aug. dr. Heino Susi loeng „Iseseisvusaeg Karl Ristikivi pilguga" algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is.

☆ Pühap., 26. aug. Aiandusklubi väljasõit puuviljafarmi.

☆ Esmasp., 27. aug. Ellen Valdsaare loeng „Eesti rahvapiliid" algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is.

☆ Teisip., 28. aug. prof. Rein Taagepera loeng „Võisturelvastumise matemaatikast" algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is.

Kapten Endrik Tamm 85

I ja II Maailmasõja veteran ja Eesti Vabadussõja ajal 4-da Kitsaröövmelise Soomusrongi ülem kapten dr.rer.for. Endrik Tamm tähistab oma 85-ndat sünnipäeva, 29. augustil Lakewoodis.

Juubilar sündis Valgamaal, Tõllistе-Plindsil, kus ta isa oli kolmekordne Tõlliste vallavanem ja Laatre kiriku vöörmünder 42 aasta jooksul. Oma alghariduse sai juubilar Uru vallakoolis, Hargla kihelkonna ja Valga linnakoolis. Aastal 1912, õppis põllumajandust kuuekuulistel põllunduse kursustel Tartus. Kursused peeti Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi poolt, Vanemuise väikses saalis. Selle järele siirdus Soome Lahdenseudun Maamieskoulusse ja sealt edasi õppima Helsingin Maanviljelyslyseossa, kust ta mobiliseeriti 1914 aastal tsaari sõjaväkke.

Noorteaja teenis „Krasnoe Selos" 172 jalgväe pataljonis, kus ta ka lõpetas allohvitseride kooli. Sealt lähetati Oranienbaumi lipnikude kooli ja kursuse lõpetamist ülendati 15. oktoobril 1915 aastal lipnikuks, kust määrati teenistusse Novgorodi Medvedi külas asuva 176-da tagavara pataljoni. Sealt saadeti Riia rindele 3-da Siberi Küttide diviisi käsutusse ja määrati 11 Siberi Küttide — suurvürstinna Maria Fedorovna — nimelisse polku. Riia rindel võideldes sai haavata, viidi Petrogradi haiglasse, kust paranemise järele komandeeriti tagasi Riia alla oma polku. Enne Petrogradist lahkumist, tuli teha visiit suurvürstinnale, mis kestis ca 10 minutit.

Riia rindel juubilar võttis osa „Ükskülа" sillapea tõrjelahingutest, kus temale annetati (isiklik vaprus) Püha Vladimiri IV järk, rist mõõkadega. Peale selle omab veel järgmisi sõjalisi ordeneid: Püha Anna IV järk; Püha Anna III järk; Püha Anna II järk ja Püha Stanislaus III järk.

Juubilar ilmus 15. mail 1917 aastal I Eesti jalgväe polku ja määrati polgu ülema polkovnik A. Tõnissoni poolt 2 roodu vanemaks ohvitseriks ja kui roodu ülem rittmeister Stolzen haigestus, määrati 2 roodu ülemaks.

Saaremaa ja Muhu kaitsel langes 4. okt. 1917 sakslaste kätte vangi. Vangipõlv möödus Krenholmi ja Stralsundi ohvitseride vangilaaris. Vangilaagrist vabanedes, saabus kodumaale tagasi 6. mail 1918 ja ilmus 30. nov. 1918 vabatahtlikult Tallinna ohvitseride reservi (Pagari tänav), kust määrati Rakvere 5-d ajalgväe polgu 8-da roodu ülemaks.

Selle rooduga läks juubilar kohe-selt rindele Rägavere kaitsejoonele ja võttis osa kõigist lahinguist, kuni Narva ja Pihkva linnade vabastamiseni. Ülemjuhataja kindral J. Laidoneri käskkirjaga määrati tema siis Kitsaröövmelise Soomusrongi nr. 4-da ülemaks ja kiiduväärse teenistuse eest ülendati staabikaptenist — kapteniks, vanusega 5. juunist 1919. a.

Sõjaväe teenistusest lahkus 6. mail 1920 aastal ja asus Riigimaade Ringkonna valitsejaks, asukohaga Tarvastus Jätkas pooleli jäänud õpinguid, alul vabakuulajana ja hiljem 1926 aastal täisõigusliku üliõpilasena Tartu Ülikooli Põllumajanduse Teaduskonna — Metsaosakonda. On lõpetanud Tartu Õhtureaalgümnaasiumi cum laude. Viimased eksamid ülikoolis sooritas 1938 aastal ja on alates 1936 aastast Korp! Frat. Estica liige. Pikk ülikooli aeg oli tingitud majanduslikust olukorrast, sest juubilar õppis töö ja tegevuse kõrval. Ta pidas Vabadussõjast autasuks saadud asundustalu, olles ka Riigimaade asjaajaja Tarvastu metskonnas, Võrtsjärve kalanduskontrolöriks ja Tarvastu Kaitseliidu Malevkonna pealik. Sai kui Vabadussõja veteran tasuta prii kooli kuni ülikooli lõpetamiseni. Omab Vabadussõja mälestusmärgi, Rakvere 5-da jalaväe polgu sõprussõrmuse, Kaitseliidu Valge ja Kotka ristid.

Punaste ajal pidi juubilar veetma enamuses selle aja metsas paos.

Saksa okupatsiooni ajal oli määratud Eesti Rahvaühisabi juhiks Viljandimaal ja 5. märtsil 1944 aastal, määras kol.-ltn. A. Tomander juubilari Viljandi tagavara rügemendi adjutandiks. Rügement evakueeriti hiljem Saksamaale Neuhammeri, kust selleaegne sideohvitser Hauptman Kegleri soovitusel määrati Nevenklau sõjakooli, sealt uuesti rindele, kus juubilar võttis osa käimasolevatest lahingutest kpt. Triik'i pataljonis. Sõjalõpupäevil määrati reservi Taani, Odense linna.

Saksamaa kapituleerimise järele elas Oldenburgi linnas, Ohmstede DP laagris ja jätkas õppimist Göttingeni ülikoolis metsanduse alal, saavutades (metsanduse doktori) — dr.rer.for. kraadi 30. aug., 1949 aastal. Väitekirja teemaks oli „Die Verbreitung und Waldbaulische Bedeutung der Birke in Niedersachsen".

USA-sse saabus 29. novembril 1949 aastal, töötades algul „butlerina" Rosenbergide majas Great-Neck. L.I., New Yorgi osariigis. Hiljem tehnilise joonestajana „Babcock-Wilcock Co." Lõpetas semestrilised kursused Rutgersi ülikooli Newarki inseneride kolledzhi juures analüütilise keemia alal ja asus tööle algul tehnikuna, hiljem keemikuna, Vitro Laboratorium, West-Orange, N.J., kust siirdus puhkepalgale 15. septembril 1967 aastal.

Juubilar on aktiivselt ja märkimisväärselt tegev olnud Eesti organisatsioonides — oli Eesti Teaduslikus Ühingus juhatuse sekretär, Eesti Ohvitseride Keskkogu juhatuse sekretär, Lakewoodi Eesti Võitlejate Ühingu aseesimees, on liikmeks Lakewoodi Pühavaimu koguduses, Lakewoodi Eesti Ühingus ja veel paljudes organisatsioonides. Ta elab Lakewoodis oma majas abikaasa Ainoga.

A. Tomander

Arno Raag 75

Eesti iseseisvuse aluspõhja ning selle rajajate, rahvusliku ühiskonna- ja kultuurielu loojate algkodu — eesti talu — ei olnud oma uksi sulgenud veel iseseisvusaja alguseski. Nii astus ka noorema, iseseisvusaja generatsiooni esindajana meie kultuuripõllule Tartu lähedalt Vesneri vallast 26. augustil 1904 sündinud Arno Raag — poeet, kirjanik, ajakirjanik, kultuuritegelane jm.

Juba koolipõlves Hugo Treffneri gümnaasiumis tegeles ta kõigi nimetatud aladega, edendades ja sisustades kõigi humanitaaraladega seotud ettevõtete ja õpilasringide tegevust, olles ka Eesti Koolinoorsoo Keskliidu ajakirja „Tõusmed" toimetajaid. Tema nooreea luuletegevust kajastab luulekogu „Unustuste saar, mis ilmus 1926, seega järgneval aastal pärast kooli lõpetamist.

Kuid koolivendadel oli teada, et ta töötas ka juba ulatuslikuma zhanriga, romaaniga, missugune — „Mässu vaim" — ilmus hiljem, aastal 1932, dramatiseeringuna 1934, olles edukas näitelavadel.

Arno Raag pidi olema tähelepanelik vaatleja juba alates varasest noorusest, sest ta on osanud tolleaegset elu ja ümbrust mõnusasti kirjeldada oma esimeses mälestusteoses „Kodu katuse all", mis ilmus Augsburgis 1946.

Olles küll astunud pärast gümnaasiumi lõpetamist ülikooli õigusteaduskonda, töötas ta tegelikult „Postimehe" toimetuses pikemat aega, mida ta on hiljem kirjeldanud oma mälestusteoseis. Aktiivse ajakirjanikuna ja tähelepaneva vaatlejana meie riigi- ja ühiskonnaelus (olles ka kord „Postimehe" Narva väljaande toimetaja) on Arno Raag talletanud oma mälestusis rohkesti väärtuslikku tolleaja sündmusist ning meeleoludest, nagu mälestustes „Kõuepilvede saatel" 1971 ja „Saatuslikus kolmnurgas" 1974. Ta on jätkanud oma mälestuskilde ajakirjanduses kuni viimase ajani. Samuti on ta olnud kaastegev mitmetele eri- ja koguteostele.

Põgenikuteekond viis teda koos tuhandete teiste kaasmaalastega 1944. a. sügisel Saksamaale. Seal asus ta vilkalt tegevusse eesti põgenike eluolu korraldamisel põgenikelaagreis ja nende huvide esindamisel ning kaitsmisel, kuuludes muuseas USA tsooni Eestlaste Keskesindusse. Aastast 1946 asus ta üheks USA tsoonis ilmunud eesti ajalehe „Eesti Rada" peatoimetajaks. Selle ajajärgu olusid ja nähteid käsitab ta viimatiilmunud teoses „Läbi varemete" (1978).

Saabunud lõpuks immigrandina Ameerika Ühendriikidesse, tuli hakata hankima ülespidamist „sinisekrae" töötajana, esialgu Long-Islandil, hiljem East-Oranges New Jerseys, et koos abikaasa Elli, sünd. Veskiga (sugulane keelemehele J. V. Veskile) ülesse kasvatada ja koolitada kolme poega ning anda nendele kõrgemat haridust. Poegade edu nende kutsealadel on ulatanud kaugele üle Ühendriikide piiride.

Elades USA eestlaste keskuse, New Yorgi külje all, on Arno Raag elavalt osa võtnud USA eestlaste rahvuslikust ja kultuurilisest tegevusest, kuuludes ERKÜ esinduskogusse ja Ü. E. Keskнõukogusse, esinedes kõnede ja ettekannetega aktustel ja kirjandus-kultuuri õhtutel, olels eriti tegev Eesti Kultuurfondi juhatuses ja ettevõtetes. Ta on kirjutanud rohkesti luulevormis pühendusi.

Olles mõningad aastad tagasi kolinud Floridasse ja kaotanud seal oma elukaaslase, on ta jäänud elama sinna oma noorima poja lähedusse, hoolitsedes edasi mitmesuguse kirjatöö ja mälestuste avaldamise eest.

Peale juba mainitud teoste on Arno Raag kirjutanud ja avaldanud veel kaks romaani — „Kaduval teel" 1934 ja „Teine noorus" 1934. Ta on kirjutanud kaks kirjanduslikku esseed, ühe Jakob Pärna ja teise Elisabeth Aspe elust ja tegevusest (1926, resp. 1929), siis uurimuse „Kolm nädalat punast diktatuuri" 1938 ja kirjelduse „Kodumaal maapaos", milles jutustab oma seiklusi, varjates end kui tagaotsitav Saksa okupatsiooniaja poliitilise politsei poolt.

Meenutades Arnot tema juubelisünnipäeva puhul on kindel, et teda tervitavad ning õnnitlevad tuhanded tema teoste lugejad ning nautijad, tuttavad ja sõbrad, kaasvõitlejad Eesti Üliõpilaste Seltsist, eriti tema koolivennad vana hea Treffoonia XVIII lennust.

I. R.

MÕNE REAGA

Kuigi veejõul käivitati veskeid juba keskajast saadik, võttis veejõu kasutamine laiema ulatuse alles siis, kui hakati oskama seda muuta elektrienergiaks, mida elektrivõrgu varal oli võimalik levitada tarbimiskohtadesse, millega veejõu kasutamise eeltingimuseks ei tarvitsenud enam olla, et see pidanuks just jõuallika kohal toimuma.

Kuna hüdro-elektri jõujaama ehitamise kulu ühe võimsuse-ühiku kohta oli kolm kuni neli korda kõrgem soojusjõujaama ehitamise kuludest, siis rajati neid peaasjalikult kohtadesse, kus puudus odav kütteaine. Veejõujaamade ehitamine sai tõuget Esimesest Maailmasõjast mil kütteaine saadavus raskeks muutus.

Kuigi ka tänapäevsed hüdroelektrijaamad oma „black-out"-idega tarbijaile vingerpusse mängivad, trumpasid esimesed jõujaamad neid oma tujukusega kaugelt üle.

Kui Quebec'i esimene veejõujaam St. Narcisse'is 1897. aastal pidulikult käiku lasti, sai ta üldise imetluse osaliseks. Et tal puudusid piksekaitsed, seda võeti paratamatu nähtusena ja iga kord, kui nähti äikest tõusvat, lüliti kõik ühendused välja ja pandi jaam seisma, kuni operaatori hinnangu järele oht möödunud oli. See jäi iga tarbija isiklikuks mureks, kuidas ta kriisist üle sai, mis mõistagi oli palju lihtsam kui nüüdisajal, sest energiat kasutati ju ainult valgustuseks.

Turbiinidel puudusid regulaatorid. Niipea, kui lambid linna majades öö tulekul üksteise järele kustuma hakkasid, jäi see operaatori otsustada, millal ta oma kogemuste põhjal teadis õige aja olevat vesiväravad oma käega sulgeda ja häda temale, kui ta juhtunuks tukkuma jääma, sest kõik viimased lambid, mis veel kustutamata, oleksid paratamatult läbi põlenud pinge suurenemise tagajärjel.

Võibolla oleks tänapäeva automatiseeritud jõujaamade operaatoritel midagi õppida oma muistseilt eelkäijailt inimliku hoole ja vastutustunde alal!

-ts-

MÕTTESÄHVATUSI

Lõhutud mälestussamba sokkel tuleb igaks juhuks säilitada. Seda võib veel tarvis minna.

☆

Kas kannibalil on õigus rääkida nende nimel, keda ta on ära söönud?

☆

Vaimselt vähenõudlikud enda vastu on ainult geeniused ja idioodid.

☆

Peokõnelejad on mehed, kes räägivad teiste inimeste unes.

☆

Tõsiasjade ees võib silmad sulgeda, aga mitte mälestuste ees.

☆

Inimkud, loomad ja idioodid ei valeta. Teised kõik.

☆

Vanajumala suures maailmaajalehes seisab naine mõistatuste rubriigis.

☆

Individualismi jääki, mida mõned inimesed veel säilitanud, võib näha ortograafias.

☆

Kui mees abiellub lesega, on ülimalt tõenäoline, et ta ka autoostmisel eelistab pruugitud autot.

Kogunud NIHITS

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

ILMUS

ANTS VOMMI

kauaoodatud luuletuskogu, nägusas köites

„VARJUD"

Hind $8.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Saadaval „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

JOHN E. SOOSAAR, C.A.

Chartered Accountant

Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7

Tel. 862-7115

Ilmus *kauaoodatud*

GUSTAV RÄNK:

„SEST ÜMMARGUSEST MAAILMAST"

(mälestusi elust Saaremaal)

Hind $20.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

SOOME TOLLIMEES

Minu elukutse on väga huvitav — väga harva möödub kaht täiesti samasugust päeva. Ühesõnaga, mitte rutiinitöö. Võibolla ainult mõnikord, kui pole sadamas laevu ja muud tegemist, hakkavad vaheajad aegajalt olema igavad.

☆

Aegade jooksul töömetood on meil väga palju muutunud. Enne näiteks pidasime vahti laevade juures ööpäevad, just nagu veel tehakse Nõukogude Liidus ja mujal sotsialistlikkudes maades. Nüüd aga ainult autopatrull, kuhu ma enamasti kuulun, käib vahetevahel laevu vaatamas. Kui see on nn. viinamaalt, tähendab Poolast, Saksamaalt või Hollandist tulnud ja kui on võib-olla „mustas nimekirjas" peame neid valvama nii ööl kui ka päeval. Poolakatega, kes on väga kanged salakaubavedajad Soome valuuta tõttu, ongi meil palju olund „sportlikke peitemänge".

Enne toll vaatas läbi ka reisijate pagaasi, mitte aga nüüd. Soomlastele on praegu teada nüüdne puna-roheline süsteem, mis tähendab, et turistil välismaalt siia saabudes on võimalus roheline (mitte tollikaupu) või punane (tollikaupu) tee valida. Ja rohelisest reast võetakse kontrolli alla siitsealt inimesi, trahvides neid, kui vaja.

☆

Suvel critigi on tore autopatrullis olla: valged suveööd, lindude laul ja vaikne meri. On võimalus ka näha romantilisi vaatepilte, kui tume lõunapoolne meremees aitab oma noore daami laevatrepilt kaile.

Või torkab tollimehe harjunud silma türgi laeva tekil kanakari ja loomade kisa. „Noh, igal juhul peaks meremoon sel laeval värske olema...

☆

Päevavahetuses olles käime laevadel kontrollimas. Otsime viina, sigarette jne. — mitte aga inimesi, nagu teevad seda idanaabrid. Muidugi masinaruum on kõige räpasem koht rääkimata kuratlikust mürast.

Umbes kaks aastat tagasi oli meil kange võitlus ühes liibüa laevas, kus selle egiptuse meeskond määratses võibolla narkootika mõjul või sellepärast, et leidsime mitmest kohast sadu pudeleid viina ja kümnete tuhandete kaupa sigarette. Meremehed hakkasid puruks lööma pudeleid ja samuti vastu tollimeeste nägusid. Kogu suur laev oli sõjahoos ja kapten pages tollimajja peitu. Toimus nn. „ülestõus".

Abiks saime hulga politseitnikke automaatpüssidega ning rannavalvest väikse sõjalaeva. Pärast poole päeva kestnud võitlust, julges kapten jälle oma laevale minna. Üle pool meeskonnast viidi kartserisse ja „ülestõusu" juhid kohtusaali. Olgu veel lisatud suured pealkirjad Soome ajalehtedes ja palju kuulsust tollimeestele.

☆

Päevad pole samataolised. Paadimehena sõidame kaugele ulgumerele umbes 35 sõlme kiirusega ja tagasi tulles jälgime mõnda laeva, või saadame laeva merele ja tuleme tagasi teise sabas.

☆

Tollikambrist sooritame üllatuskontrolle firmadesse, et kõik tollimaksudega heas korras oleks. Nüüdne tollisüsteem põhineb krediidivahekorrale ja sellepärast on need üllatuskontrollid vajalikud. Leidub küll kolleege, kellele see uus süsteem eriti ei meeldi seepärast, et inimene alati üritab saada kasu riigi kulul. Sellele on heaks näiteks sotsialismimaad, kus riigilt varastatakse kaupu enam kui kusagil mujal maailmas: on kergem riigilt varastada kui teiselt inimeselt.

☆

Kuigi tollimehe amet pole hästi tasutud inflatsiooni tõttu elavas Soomes, on muid hüvesid — vahelduv töö ilma pingeta, pole kartüst tööpuudusest jne.

Ja võib olla minu pojast saab neljanda põlvkonna tollimees?

„Soome Sild"

NALJAD

Kunde raamatukaupluses:

„Kas võiksite mulle soovitada raamatut, milles pole armastust, mõrva, seksi, poliitikat ega vulgaarseid väljendusi?"

„Võime teile soovitada uut rauditee sõiduplaani."

☆

Abielumees naisele:

„Sohvi! Kellega sa ukse ees rääkisid?

„See oli üks kerjus. Andsin talle taldrikutäie suppi ja 50 centi."

„Kas ta sõi supi ära."

„Tilgatumaks."

„Siis oli ta ka selle 50 centi ära teeninud."

☆

Ameeriklaste ruumikapsel maandub Jupiteril. Oma üllatuseks näevad nad seal vene kosmonaute, kes võõpavad planeeti punaseks. Astronaut küsib raadioteel Houstonist:

„Mida peame tegema? Venelased on peagu kogu Jupiteri punaseks värvinud."

„Maalige valgete tähtedega „Coca-Cola" peale," tuleb vastus.

☆

„Sain parteilt ülesande sotsialismi ja koeraputka ehitamiseks. Kummaga pean peale hakkama?"

„Alustage sotsialismiga. Koeraputka jaoks pole nagunii veel materjali."

☆

Mõjuv silt kiiruse pidurdamiseks ühel autoteel Pennsylvanias:

„Tähelepanu! Alastikultuurlaste ülekäik."

Ebasõbralik abielumees naisele:

„Marvussa! Mul on jälle puupind sõrmes."

„Kas ma pole sulle alati ütelnud, et ära kratsi nii tihti oma pead," salvab naine vastu.

☆

„Kes on eurokommunist?"

„Mees, kes usub, et Siber asub Krimmi poolsaarel."

☆

Kuumavereline Kustas peilib trammivagunis lopsakat blondiini maia pilguga. Järsku tõuseb näitsik üles ning ütleb:

„Palun pange mind jälle riidesse. Tahan järgmises peatuses maha minna."

☆

Jutlevad kaks ida-saksa töölist. Üks küsib:

„Ütle mulle, Willy, mis on õnn ja mis on äpardus?"

„Õnn on see, et kommunism on olemas. Äpardus on see, et selline sigadus on just meil kaelas."

☆

Härra Setvertnoi tuleb südaööl kõrtsist. Õhtusöögi asemel seisab laual sedel pealkirjaga:

„Õhtusöök seisab kokaraamatus leheküljel 129."

☆

Väljavõte saksa nimekast leksikonist „Der Grosse Brockhaus":

„Parimaks kaitseks seenemürgituse vastu on mürgiseente täpne tundmine."

☆

„Loviise, mis sul viga on?" küsib naabritüdruk. „Ma näen, et su juurde tuleb mitu korda nädalas noor ja kena arst. Oled sa haige?"

„Kas sinu juures on sõda lahti, et su juurde peagu igal õhutl noor ja kena leitnant tuleb?"